

Ügyiratszám: SZOC-1895-2/2026.

Ügyintéző: Kissné Orosz Anita

Előterjesztés

- a Szociális, Egészségügyi és Sport Bizottsághoz –

a Periféria Egyesület 2025. évi szakmai beszámolójának elfogadására

Tisztelt Bizottság!

Nyíregyháza Megyei Jogú Város területén a hajléktalan ellátás feladatait évek óta ellátási szerződés keretében egy egyházi és egy civil szervezet biztosítja. A hajléktalan személyek ellátására a város területén kiépült intézményrendszer az alapszükségletek kielégítésén túl, szakellátást – tartós bentlakásos elhelyezést – is biztosít.

A Periféria Egyesület a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényben (továbbiakban: Szt.) szabályozott, szociális alapszolgáltatások körébe tartozó utcai szociális munkát, valamint a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényben szabályozott gyermekek alternatív napközbeni ellátását végzi.

Az Szt. 121. §-a alapján a Periféria Egyesülettel megkötött ellátási szerződésben rögzítésre került, hogy a szervezet évente köteles a szerződés alapján végzett tevékenységről beszámolót készíteni.

A Periféria Egyesület elkészítette a 2025. évi szakmai tevékenységéről szóló összefoglalót, mely az előterjesztés mellékletében található.

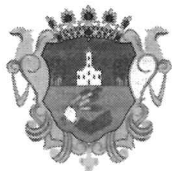
Kérem a Tisztelt Bizottságot, hogy a 2025. évi szakmai beszámolót elfogadni szíveskedjen.

Nyíregyháza, 2026. május 19.

Tisztelettel:

Tóthné Csatlós Ildikó
osztályvezető

Határozat-tervezet

**NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS
KÖZGYŰLÉSE
SZOCIÁLIS, EGÉSZSÉGÜGYI ÉS SPORT BIZOTTSÁGA**

.../2026. (V.27.) számú

h a t á r o z a t a

a Periféria Egyesület 2025. évi szakmai beszámolójának elfogadásáról

A Bizottság

az előterjesztést megtárgyalta és az abban foglaltak alapján a Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése és Szervei Szervezeti és Működési Szabályairól szóló 31/2025.(XI.28.) önkormányzati rendelet 2. melléklet II.11.2. pontja által biztosított jogkörében eljárva a következő határozatot hozta:

a Periféria Egyesület 2025. évi szakmai beszámolóját elfogadja.

Nyíregyháza, 2026. május 27.

Vassné Harman Gyöngyi
a Bizottság elnöke

A határozatról értesül:

1. címzetes főjegyző
2. Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal
3. Periféria Egyesület, 4400 Nyíregyháza, Eötvös u. 1.
4. Irattár

Periféria Egyesület

Utcai Szociális Munka Északi és Déli Szolgálat
Szakmai és pénzügyi elszámolás

2025.

2026 MARC 3 1

G. B

**Utcai Szociális Munka Északi és Déli Szolgálat
Szakmai beszámoló
2025.**

Postacím: 4400 Nyíregyháza, Eötvös u. 1.

Tel./ fax: 42/ 504-617 Tel: 42/504-618

E-mail: info@periferiaegyesulet.hu

Web: www.periferiaegyesulet.hu

www.facebook.com/periferia.egyesulet

Az utcai szociális munka jogszabályi háttere, a szolgálatok működését meghatározó szakmai irányelvek:

- 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról
- 1/2000. (I. 7.) SZCSM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- Szakmai ajánlás- Utcai Szociális Munka részére, Budapest 2011.
- Protokoll a Vörös Kód kiadásával összefüggő feladatokról, Emberi Erőforrások Minisztériuma 2017.

Az utcai szociális munka célja

„Az utcai szociális munka feladata az utcán, közterületen, nem lakás céljára szolgáló helyen élők életet vagy testi épséget veszélyeztető helyzetének megszüntetése, az életmóddal járó ártalmak csökkentése, a szociális és egészségügyi szolgáltatások és ellátások igénybe vételének segítése és szervezése, a hajléktalan személyeket ellátó intézménybe vagy más szálláshelyre juttatás.

Az utcai szociális munka

- a) megkeresés,
- b) tanácsadás,
- c) gondozás,
- d) esetkezelés és
- e) szállítás

szolgáltatási elemeket szükség szerint biztosít.”

(1/2000 SZCSM rendelet 104. §)

A szolgáltató ezeket a feladatokat, legalább munkanapokon, napi 6 órában köteles a működési engedélyében meghatározott ellátási területén végezni, az ellátást végző gondozóknak a segítségnyújtáshoz szükséges eszközöket, tárgyi feltételeket megteremteni. A téli időszakban a vörös kód kiadása vagy rendkívüli időjárási körülmény esetén 18 - 22 óra között a krízisautó szolgálat bevonásával köteles közterületi jelzésekre reagálni. Az utcai szolgálat szorosan együttműködik az ellátási területén illetékes Regionális Diszpécserszolgálattal, amit a feladatok meghatározásával írásban is rögzít.

Az utcai szolgálatnak az életet és testi épséget veszélyeztető helyzet elhárítása érdekében, különösen a *-10 °C vagy annál alacsonyabb hőmérséklet és a 27 °C feletti napi középhőmérséklet* vagy a *meteorológiai szolgálat második szintű veszélyjelzésének* időtartama alatt intézkednie szükséges.

(1/2000 SZCSM rendelet 104. § alapján)

Az utcai szociális munka jogszabályi háttere

Alapszolgáltatási feladatok körében utcai szociális munka keretében biztosítani kell az utcán életvitelszerűen tartózkodó hajléktalan személy helyzetének, életkörülményeinek figyelemmel kísérését, szükség esetén ellátásának kezdeményezését, illetve az ellátás biztosításához kapcsolódó intézkedés megtételét. (A szociális igazgatásról és ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 65/E § - a alapján.)

„A települési önkormányzat, tekintet nélkül hatáskörére és illetékességére, köteles az arra rászorulóknak rendkívüli *települési támogatást, étkeztést, illetve szállást* biztosítani, ha ennek hiánya a rászorulóknak az életét, testi épségét veszélyezteti.”(1993. évi III. törvény 7. §)

A Periféria Egyesületnek **1997-től van ellátási szerződése** Nyíregyháza város Önkormányzatával az utcai szociális munka végzésére.

„A települési önkormányzatok ellátási kötelezettsége a település lakosságára, valamint a településen *életvitelszerűen tartózkodó hajléktalanokra terjed ki*, kivéve, ha az intézményt társulás keretében más önkormányzattal közösen tartják fenn, vagy az intézménnyel nem rendelkező önkormányzattal kötött szerződésben a fenntartó az ellátást más önkormányzat lakosaira kiterjedően is vállalta.”(1993. évi III. törvény 89. §)

2018. október 15. napjától, a szabálysértési eljárásról és szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. tv. alapján, aki életvitelszerűen közterületen tartózkodik, az szabálysértést követ el.

„*Mellőzni kell a szabálysértési eljárás megindítását* és helyszíni figyelmeztetést kell alkalmazni, ha

- a) az elkövető a rendőr felszólítására az elkövetés helyét elhagyja, vagy
- b) az elkövető a jelenlévő hatóság vagy más szerv vagy szervezet felajánlott segítségét elfogadva együttműködik a hajléktalan személyek részére fenntartott ellátások igénybevétele érdekében.”(2012. évi II. törvény a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről 178/B. §)

Amennyiben a rendőr helyszíni figyelmeztetést alkalmaz, egyben tájékoztatja a szabálysértés elkövetőjét, hogy ha *90 napon belül 3 alkalommal helyszínen figyelmeztettek* életvitelszerű közterületi tartózkodás szabályainak megsértése szabálysértés elkövetése miatt, akkor vele szemben az *újabb elkövetéskor a szabálysértési eljárás megindítása nem mellőzhető. Életvitelszerű tartózkodásnak tekinthető* minden olyan magatartás, amely alapján megállapítható, hogy a közterületen való életvitelszerű tartózkodás a lakó- és tartózkodási hely, valamint egyéb szállásra való visszatérés szándéka nélkül, a közterületen való huzamos tartózkodás érdekében valósul meg, és a közterületen való tartózkodás körülményeiből, vagy a magatartásból arra lehet következtetni, hogy a jellemzően lakóhelyül szolgáló közterületen végzett tevékenységet – így különösen alvás, tisztálkodás, étkezés, öltözködés, állattartás – az elkövető a közterületen rövid időnként visszatérően és rendszeresen végzi.(2012. évi II.

törvény a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről 178/B. § alapján).

„Utcai szociális munka esetében előírt munkakörökben csak olyan személy foglalkoztatható, akit a foglalkoztatás kezdő időpontját követő 15 napon belül a munkáltató bejelentett az utcai szociális munka képzésre, és a foglalkoztatott azt a foglalkoztatás kezdő időpontjától számított egy éven belül elvégzi.” (1/2000 SZCSM rendelet 104/A. § (3.) bekezdés)

Az ellátottak és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelmével kapcsolatos szabályok:

Az ellátottak és a személyes gondoskodást végző személyek jogairól az 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról 94.E.§, 94. F. §, 94. H. §, 94. I. §, 94. J. §, 94. K. §, 94. L. §, 94. M. §, 95.§, 96.§, 97.§, 99 §, 99/A. § -ban rögzített rendelkezések érvényesek.

„Az utcai szociális munkát nyújtó szolgáltató a hajléktalan személy életét vagy testi épségét veszélyeztető helyzet megszüntetése, a hajléktalansággal járó ártalmak csökkentése, illetve ehhez kapcsolódóan a szociális és egészségügyi szolgáltatások és ellátások igénybevételének segítése és szervezése, valamint a hajléktalan személynek intézménybe vagy más szálláshelyre juttatása céljából, az e célok megvalósításához szükséges mértékben és időtartamig, de legfeljebb az utcai szociális munkát nyújtó szolgáltatóval fennálló intézményi jogviszony megszűnéséig kezeli a hajléktalan személy nevére, születési helyére és idejére, anyja nevére, Társadalombiztosítási Azonosító Jelére, 4. § (3) bekezdése szerinti tartózkodási helyére, cselekvőképességére, családi körülményeire, jövedelmi viszonyaira, iskolai végzettségére és munkavállalását befolyásoló egyéb tényezőkre, valamint egészségi állapotára vonatkozó adatokat.” (1993. évi III. törvény 20. § (10.) bekezdés)

Az utcai szociális munka célcsoportjai:

- az utcán életvitelszerűen tartózkodó (effektív) hajléktalanok, akik az éjszakáikat közterületen vagy nem lakás céljára szolgáló helyen töltik,
- a szakellátás intézményrendszerével szemben bizalmatlanok, illetve ott nem kapnak a problémájuknak megfelelő segítséget,
- hajléktalanság veszélyében élők, (már van hajléktalan karrierjük, jelenlegi szállás lehetőségük ideiglenes, esetleg albérletben lakók, szívességi befogadottak, lakásfoglalók),
- intézményes ellátásokat eseti jelleggel igénybevevő hajléktalan személyek.

A Periféria Egyesület 2 utcai szolgálatra rendelkezik működési engedéllyel, a napi munkában a tevékenységük nem különül el élesen. A szolgálatok tevékenységi területei egységet alkotnak.

Az Utcai Szociális Munka Északi Szolgálat ellátási területe

Nyíregyháza város közigazgatási területének a Tiszavasvári út, Bethlen Gábor u., Zrínyi Ilona u., Bocskai u., Orosi út és Nyíregyházi út vonalától északra eső terület, kivéve Oros, Sóstógyógyfürdő, Sóstóhegy, Nyírszőlős területét.

Az Utcái Szociális Munka Déli Szolgálat ellátási területe

Nyíregyháza város közigazgatási területének a Tiszavasvári út, Bethlen Gábor u., Zrínyi Ilona u., Bocskai u., Orosi út és Nyíregyházi út vonalától délre eső terület, kivéve Oros, Nagyszállás, Borbánya, Ókistelekiszőlő, Újkistelekiszőlő, Rozsrétszőlő területét.

A működés személyi és tárgyi feltételei:

A Periféria Egyesület *két utcai szolgálatában* a jogszabályi előírásoknak megfelelően *4 fő utcai szociális munkás* (? fő utcai koordinátor és 2 fő utcai gondozó) dolgozik, mindegyikük legalább tíz év szakmai gyakorlattal bír ezen a területen.

A munkavégzéshez rendelkezésre áll egy *Fiat Doblo1.4* típusú személygépkocsi, amit az EMMI pályázati támogatásából vásároltunk 2017 júliusában. Kialakítása megfelelő az ügyfelek biztonságos szállításához, készenléti eszközök tárolásához, adományok elhelyezéséhez. A szolgálatok háttérodaja és az adományok tárolásához szükséges raktárhelyiség a *4400 Nyíregyháza, Eötvös utca 1.* szám alatt található.

Az utcai szolgálatok működési ideje:

- **A krízisidőszakon kívül** munkanapokon 8-16 óráig;
- 2024/2025-ös **krízisidőszakban** (2025. január, február, március, április) munkanapokon 8-22 óráig megnövelt időtartamban láttunk el utcai munka feladatokat;
- 2025/2026- os **szezonban** (2025. november, december) jogszabályi változások miatt, munkanapokon a krízisautó szolgálat működési idejét kibővítettük, amelyen keresztül a korábbi téli időszakokkal megegyező szolgáltatási tartalmát biztosítottunk;
- **Vörös Kód kiadása esetén**, annak a visszavonásáig köteles a felmerülő többletfeladatokat ellátni. A 2025-ös évben összesen **2 alkalommal** került sor a jelzés kiadására.

A szakmai munkáról:

Munkánkat minden esetben az emberi méltóság és szabad önrendelkezés tiszteletben tartásával és a Szociális Munka Etikai Kódexe alapján végezzük. Az ügyfelektől szerzett információkat bizalmasan, az erre vonatkozó jogszabályok alapján kezeljük. Fő feladatunknak tekintjük az utcán élő hajléktalan emberek elérését, segítését, életkörülményeik figyelemmel kísérését és javítását, ellátását. Elsődlegesen a tevékenységeinken keresztül kerülünk kapcsolatba az ügyfelekkel, majd bizalmi kapcsolatot alakítunk ki annak érdekében, hogy a segítési folyamat elkezdődhessen. Ezt követően fókuszálunk a problémákra, megtervezzük az ügyféllel közösen a segítő munka irányát. Elengedhetetlen, hogy az utcai szociális munkás átfogóan ismerje a helyi szociális ellátórendszert, társintézményeket, egészségügyi szervezeteket, amelyek mozgósíthatóak az ügyfél problémáinak megoldásában. A munka sikeressége a bizalom kiépítésén túl a rendszeres kapcsolattartáson alapul, ezért igyekszünk kiszámítható módon megjeleníteni szolgáltatásainkat, a fedél nélküliek tartózkodási helyeihez igazodva választjuk meg a találkozási pontokat, és ott rendszeres segítő tevékenységet végzünk. A helyszíneinken az igényeknek megfelelő (ruha, élelmiszer,

gyógyszer, kötszer, takaró, pokróc, stb.) adományokat osztunk. A téli időszakban fokozottabb figyelmet fordítunk a fedél nélküliekre, próbáljuk mérsékelni a téli időjárás viszontagságaiból eredő károsodásokat és megelőzni a kihüléssel kapcsolatos haláleseteket. Az utóbbi években kiemelt feladatunknak tekintjük az otthontalan emberekkel szembeni előítéleteket csökkentő társadalmi szemléletformálás elősegítését.

2018. október 15.-én megjelent a közterületen életvitelszerű éleést tiltó rendelet. Szociális szakemberekként elítéljük a hajléktalanok kriminalizálását, fontosnak tartjuk, hogy érvényt szerezzünk az otthontalan emberek jogainak, szükség esetén megkapják az őket megillető védelmet. Az ilyen jellegű cselekmény miatt szabálysértési eljárás alá vont ügyfeleinket, a Periféria Egyesület által finanszírozott szakjogász fogja a bírósági eljárás lefolytatásánál képviselni, amire az intézkedés bevezetése óta nem volt példa.

A Covid-19 hatásai az utcai szociális munkára

Magyarországon 2020 márciusában megjelent koronavírus fertőzés új kihívások elé állította az utcai szolgálatainkat. Első körben olyan speciális munkavégzési szabályokat alkottunk meg, amelyek lehetővé tették tevékenységeink biztonságos elvégzését, szem előtt tartva dolgozóink és családjaik illetve ügyfeleink egészségének megóvását. Ezt követően megteremtettük a biztonságos munkavégzés feltételeit, az ügyfelek szállításánál használt gépjárművünket és a háttérirrodánkat is leheletvédő plexifallal láttuk el. A koronavírus elleni védőoltások megjelenése áttörést jelentet a munkahelyi egészségvédelem szempontjából, a járványhullámok tapasztalatait sikeresen adaptáltuk a mindennapi munkavégzésbe, a közegészségügyi szabályok jelentős részét a járványidőszakon kívül jelenleg is betartjuk. A vírusfertőzés megelőzése érdekében hozott munkavédelmi szabályok beépítésével és a járványidőszak alatti munkavégzésben szerzett rutin felhasználásával, eredményesen tudtak alkalmazkodni a felmerülő helyzetekhez az utcai szolgálataink. Az általuk nyújtott szolgáltatási tartalom nem csökkent, az utcán élő ügyfeleket nem érte hátrány emiatt.

Az Utcai Szociális Munka Szolgálataink az alábbi célok mentén működtek a 2025. évben:

- Szolgáltatásaink folyamatos, megszakítás nélküli működtetése egész évben;
- Az utcán életvitelszerűen élő hajléktalanok intézményes ellátásokkal szembeni bizalmatlanságának mérséklése;
- Szociális és egészségügyi szolgáltatások igénybevételének elősegítése;
- Az utcán élő hajléktalanok és az éjszakákat közterületen töltők számának csökkentése;
- Hatékonyan működő téli krízisellátás megszervezése, kihüléssel kapcsolatos halálesetek megelőzése;
- Vörös Kód kiadása esetén felmerülő többletfeladatok ellátása.

A fent említett célok mentén az alábbi szolgáltatásokat biztosítottuk a 2025. évben:

1. Ellátási terület bejárása, ennek keretében alapvető eszközök (élelmiszer, ruházat, tisztasági eszközök, takaró) biztosítása
2. Utcán élő hajléktalanok elérése (felderítés)

3. Háttéiroda működtetése, szociális ügyintézés
4. Intézményes elhelyezés, közvetítés (nappali ellátások, szállást nyújtó ellátások, tartós bentlakást-, ápolást- gondozást biztosító intézmények felé)
5. Egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés segítése (gyógyszerkiváltás, elsősegélynyújtás, szűrővizsgálatok szervezése, egészségügyi intézmények felé közvetítés)
6. Lakhatásba kerülés, lakhatásban tartás támogatása (helyi önkormányzati lakbér hozzájárulási szolgáltatás-támogatás, utcán élő emberek reintegrációjára irányuló lakhatási program)
7. Rendkívüli időjárási helyzetekre való reagálás (Vörös Kód protokoll)
8. Fokozott utcai jelenlét biztosítása a téli időszakban (24 órás krízisautó szolgálat)
9. Családi, baráti, közösségi kapcsolatok erősítése
10. Oktatási tevékenység
11. Adományszervezés
12. Hajléktalan emberek társadalmi megítélésének javítását célzó program - Közös Értékeink- CERV-F-2023-0193- Minden ember számít!

Az általunk biztosított szolgáltatások összefoglalása számokban

1. Ellátási terület bejárása	2025. évben 214 alkalom során összesen 4230 adag élelmiszert, 289 db ruházati egységcsomagot, 881 db tisztálkodási csomagot, 91db takarót osztottunk ki ügyfeleinknek.
2. Utcán élő hajléktalanok elérése (felderítés)	A felderítések során 11 fő közterületen tartózkodó új ügyféllel kerültünk kapcsolatba.
3. Háttéiroda működtetése, szociális ügyintézés	Az elmúlt évben a szolgálatok nyilvántartásában szereplő ügyfelek 1469 esetben keresték fel irodánkat.
4. Intézményes elhelyezés, közvetítés	Az év során 76 esetben közvetítettünk utcán tartózkodó hajléktalan személyt valamilyen intézményes ellátás felé.
5. Egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzájutás segítése	125 esetben segítettük ügyfeleinket egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzájutásban.
6. Lakhatásba kerülés, lakhatásban tartás támogatása	5 fő hajléktalanság veszélyében élő ügyfelünk lakhatásának megtartását segítjük a Hajléktalanokért Közalapítvány által támogatott lakhatási program keretében.
7. Rendkívüli időjárási helyzetekre való reagálás (Vörös Kód)	2025. évben összesen 2 alkalommal került sor Vörös Kód jelzés kiadására.
8. 24 órás krízisautó szolgálat	A 2025. évben összesen 115 utcai bejelentésre reagáltak a krízisautó és az utcai szolgálatok.
9. Családi, baráti, közösségi kapcsolatok erősítése	38 alkalommal segítettük klienseinket a családi, baráti kapcsolatrendszerük fenntartásában, erősítésében.

10. Oktatási tevékenység	17 fő egészségügyi szociális munka szakos hallgató teljesítette szakmai gyakorlatát az utcai szolgálatunknál.
11. Adományszervezés	60 fő közterületen élő hajléktalan ügyfelünket ajándékoztuk meg élelmiszercsomaggal a karácsonyi időszakban. A Labor Café közösségi kávézó önkéntesei szeretetszendvicseket és meleg ételt készítettek a hajléktalanok részére a krízisidőszakban, melyet az utcai szolgálat szakemberei eljuttattak a közterületen élőknek.
12. Hajléktalan emberek társadalmi megítélésének javítását célzó program - Közös Értékeink-CERV-F-2023-0193-Minden ember számít!	2025. évben zárult projekt 18 hónapja alatt 33 rendezvényt bonyolítottuk le. Megjelentettük a „Zsákos és a többiek” című kiadványkötetet. A programok személyesen 858 főt (fedél nélküliek, városlakók), a pályázat eredményeit hangsúlyozó off- és online szóróanyagok 44 620 főt értek el.

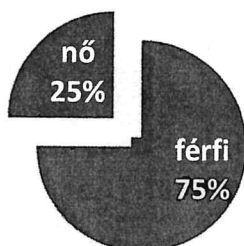
Célcsoportjaink:

- Elsődleges célcsoport:** az utcán életvitelszerűen élő, az intézményes ellátással szemben bizalmatlan, onnan kiszoruló hajléktalanok.
- Másodlagos célcsoport:** a hajléktalanság közvetlen veszélyzónájában élők, akik jellemzően rendelkeznek valamilyen lakhatási lehetőséggel, de ennek megléte, fenntartása bizonytalan. Ebbe a célcsoportba tartoznak:
 - Szívésségi befogadottak:* nem fizetnek a lakhatásért, rendkívül bizonytalan, akár napról napra változó lakhatási lehetőséggel rendelkeznek.
 - Átmeneti lakhatással rendelkezők:* jellemzően bérleti lehetőségben élnek, amiért fizetnek, de az ehhez szükséges jövedelem előteremtése hónapról-hónapra nehézségekbe ütközik, ezáltal helyzetük rendkívül bizonytalan.

Szolgáltatásainkat alkalmasszerűen igénybe veszik a hajléktalan-ellátórendszer átmeneti férőhelyein alvószemélyek is, velük az ellátási terület bejárása során és az információs iroda szolgáltatásain keresztül tartunk kapcsolatot. Sok esetben árnyalatnyi a különbség az utcán élő és intézményes ellátást igénybe vevő ügyfelek között. A hajléktalanellátó intézmények igénybevétele sok ügyfélnél eseti jellegű, így akár naponta, hetente vagy évszakonként is változik. Ezért fokozottan figyelemmel kísérjük ezt az ügyfélkört, mivel nem tudhatjuk, ki tölti esetlegesen közterületen az éjszakáit.

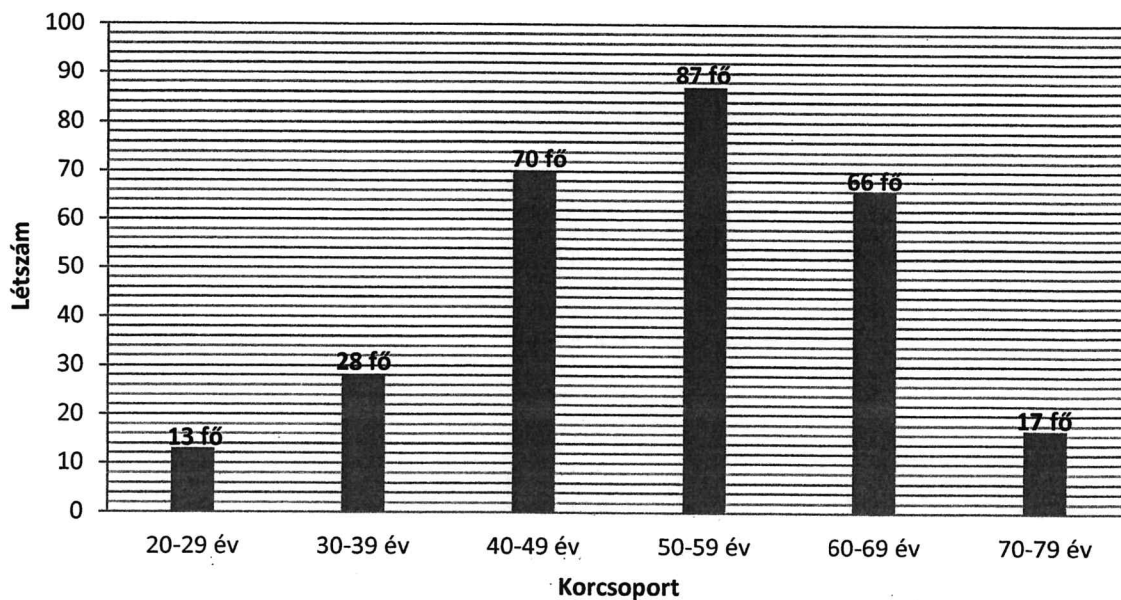
Szolgáltatásainkat 2025-ben összesen 281 fő (212 férfi, 69 nő) vette igénybe. A nem és korszerti megoszlásukat az alábbi diagramokon láthatjuk:

AZ ÜGYFELEK NEMEK SZERINTI MEGOSZLÁSA

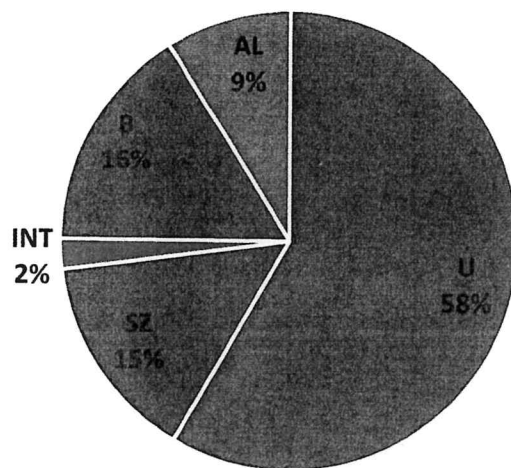
Az életvitelszerűen utcán élő hajléktalanok esetében elmondható, hogy az utcai életvitelt többségében férfiak választják, nők lényegesen kevesebben vannak, ők többnyire párkapcsolatban élnek. Jelenleg nincs olyan női ügyfelünk, aki egyedül él közterületen. Női kliensek egy része nem marad huzamosabb ideig a partnerével, az élettárs jellemzően a hajléktalan társak közül kerül ki. Számos esetben szenvedélybetegség, toxikus viszony jellemzi ezeket a párkapcsolatokat, melyek egy időre megszakadnak, esetleg mással folytatódhatnak illetve a kényszerűség miatt újra indulnak. Ezzel szemben hosszú kiegyensúlyozott párkapcsolatokra is van példa az ügyfélkörben, főként azoknál az egyéneknél tapasztaljuk, akik rendelkeznek valamilyen lakhatással (éjjeli menedékhely, átmeneti lakhatás stb.) illetve nincsenek túlzott addikcióik. A 2024-es évhez viszonyítva a nők és a férfiak aránya érdemi különbséget nem mutat az egész ügyfélkör tekintetében.

Életkor szerinti megoszlás

Korosztályokat tekintve a fiatalok (20-40 év közöttiek) aránya az ügyfelek között a legalacsonyabb 15%. A középkorúak (40-60 év közöttiek) vannak jelen a legnagyobb számban, ez a korosztály amely leginkább jellemzi az utcán élőket, az összes ügyfelünk 56%-a ebbe a korcsoportba tartozik. Magas számban vannak jelen az idősek 29% (60-89 év közöttiek), akiket az életkoruk és az egészségi állapotuk miatt fokozottabban nyomon követünk. Sajnos nagy problémát jelent a szakosított ellátásba való bekerülés hiánya, mivel több évesek az intézményi várólisták, amelyet a rezsiárak emelkedése még inkább elmélyített. Általános jelenséggé vált, hogy a Szabolcs- Szatmár- Bereg Megyében található idősotthonokban mindig a várólisták végén vannak a klienseink. Egyrészt a rendkívül alacsonyjövedelmük miatt esetükben legtöbbször nincs olyan hozzátartozó, aki a térítési díjat kiegészítené, másrészt problémásnak ítélik őket, akiket így nem szívesen vesznek fel. Ezzel szemben az idős ügyfelek gyenge fizikai állapota és magas ápolási szükséglete miatt, ezen korcsoport intézményes elhelyezése a legsürgetőbb feladatunk, mivel gondozásuk elsősorban az idősellátásban lenne szakszerűen megoldható. Az utóbbi években több kerekesszékes, csonkolt végtagú kliens jelent meg közterületen, akiket sajnos az éjjeli menedékhely akadálymentesítési problémák miatt nem képes befogadni. A fogyatékos férőhelyekre nyújtott magasabb összegű támogatások következtében, ez a klienscsoport vonzóvá vált az ilyen férőhellyel rendelkező intézmények számára. A közelmúltban több ügyfelet sikerült rövid idő alatt elhelyeznünk ezekre a férőhelyekre. Mindent egybevetve az alacsony jövedelem, mentális problémák, addikciók és a hajléktalan előítélet miatt, a fedél nélkül élők nem vonzóak az idősotthonok számára, ezért sajnos a hajléktalan ellátásba kényszerülnek.

Lakhatási státusz szerinti megoszlás 2025.

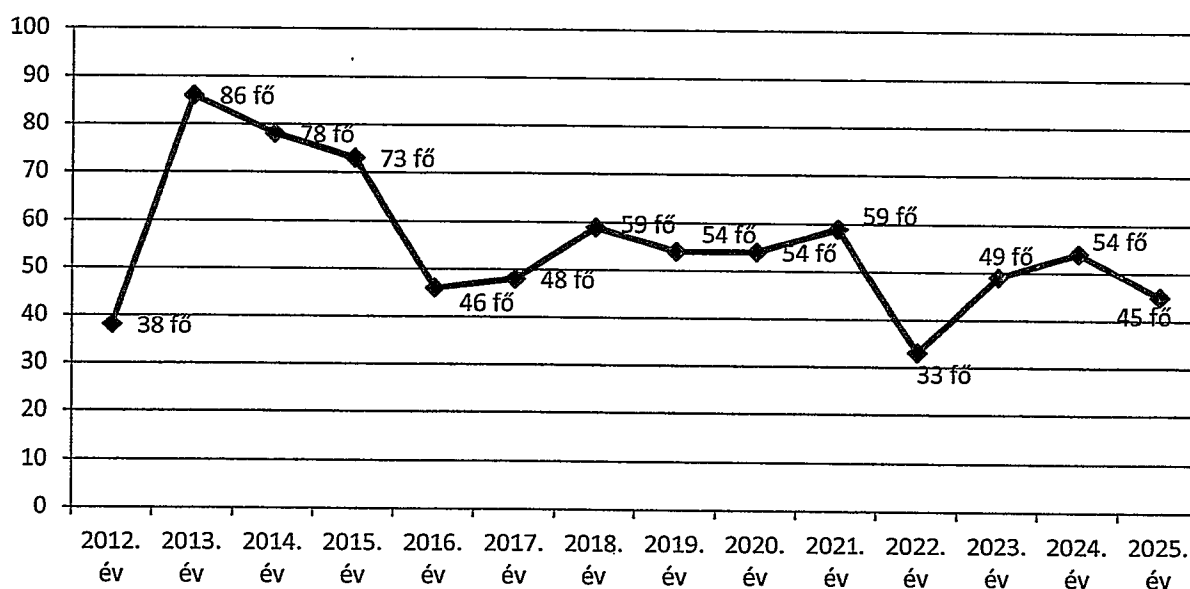
U: utcán életvitelszerűen élő hajléktalan; SZ: éjjeli menedékhelyen alvó ügyfél; INT: Intézményes ellátásban élő ügyfél; B: szívességi befogadott; AL: átmeneti lakhatással rendelkező ügyfél

A fenti diagramból jól látszik, hogy az életvitelszerűen utcán élő hajléktalanok mellett szolgáltatásainkat nagy számban veszik igénybe az intézményes ellátás (éjjeli menedékhely,

átmeneti szálló) ügyfelei, valamint a hajléktalanság közvetlen veszélyzónájában élő szívességi befogadottak, és az átmeneti lakhatással rendelkezők is. Az elmúlt évhez viszonyítva az éjjeli menedékhelyen éjszakázó illetve az átmeneti és szívességi befogadott lakhatással rendelkező hajléktalanok aránya, enyhén csökken mutat a teljes ügyfélkör tekintetében. Ezzel szemben az utcán életvitelszerűen élők aránya növekedett, az intézményes ellátásban élő ügyfeleink aránya nem változott a szolgáltatásinkat igénybevevők között. A 2024. évhez viszonyítva a szívességi befogadottak aránya csökkent az általunk ellátott ügyfélkörön belül. A rezsi és az élelmiszerárak drasztikus emelkedésével nagyon nehéz helyzetben van ez a klienscsoport, folyamatos küzdelmet folytatnak lakhatásuk és státuszuk megőrzéséért, közülük egyre többen küzdenek létfenntartási gondokkal.

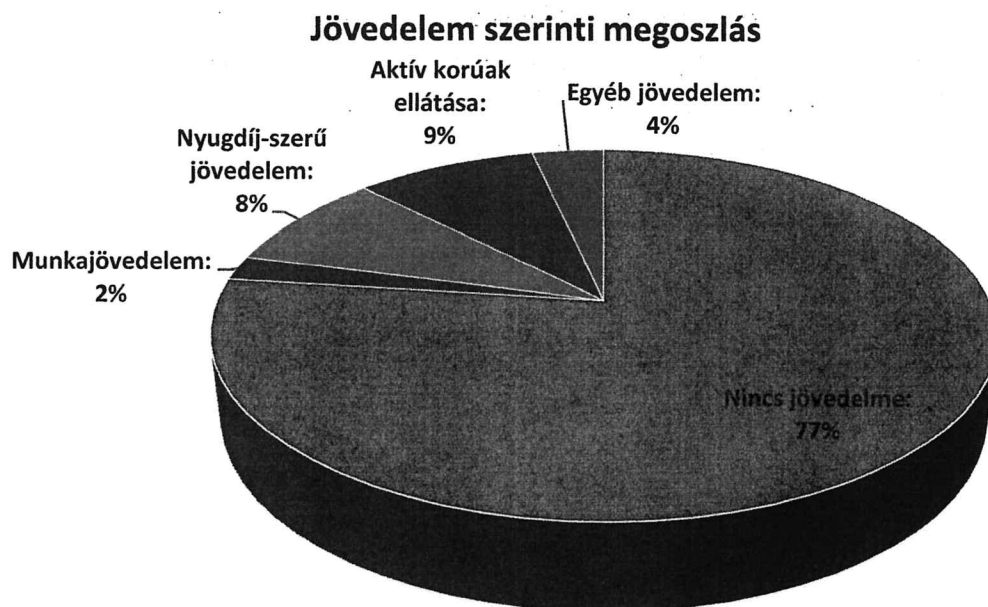
Az év végi tapasztalatok azt mutatják, hogy az utcai élethez ragaszkodó ügyfeleink közül még mindig nagyon kevesen veszik igénybe az intézményes ellátás lehetőségeit, a leghidegebb időszakokban nőtt meg az éjjeli menedékhelyek kihasználtsága. Azoknál a hajléktalan személyeknél, akik a szállást nyújtó intézmények minden típusát elutasítják, óriási segítséget jelentenek a *Vörös Kódos befogadó helyek* a leghidegebb napokon életet mentenek. Ezek a férőhelyek a téli Vörös kód időszakában állnak rendelkezésre. Összességében elmondható, hogy az utcai életre berendezkedett ügyfelek kevesebb, mint a fele közterületen tölti az éjszakáit a téli időszakban.

Szívességi befogadottak számának alakulása 2012-2025

A szívességi befogadottak száma csökkenést mutatta korábbi két év létszámához viszonyítva, az adatokat a 2024. évvel összevetve, az általunk ellátott teljes ügyfélkörön belül arányuk 19% -ról 16% -ra csökkent. Tapasztalataink szerint sok olyan ügyfél keresi fel a szolgáltatásinkat, akik igénybe veszik a hajléktalanellátó-intézményrendszer szolgáltatásait vagy rendelkeznek valamilyen lakhatással, azonban ennek fenntartása rendkívül bizonytalan. A rezsisválság és az élelmiszerárak drasztikus emelkedése tovább nehezítette a helyzetüket, a létfenntartáshoz kötődő alapvető szükségletek (élelem, ruházat, tisztálkodási eszközök) kielégítése is problémát jelent számukra. Az alapvető létfenntartási gondokat jól szemlélteti a

következő diagram is, amely azt mutatja, hogy az ügyfeleink hány százaléka rendelkezik rendszeres jövedelemmel.

Az adatokból jól látszik, hogy a hozzánk fordulók több mint *háromnegyed részének nincs rendszeres jövedelme*. Az elmúlt két évhez viszonyítva a helyzet rosszabb lett, növekedett azon ügyfeleink aránya, akiknek nincs semmilyen bevétele, ebből adódóan az alapvető szükségletek kielégítése is nehézségekbe ütközik. A *drasztikus ételmisszer* illetve *gyógyszeráremelés fokozottan érintette az ügyfeleinket*, a *jövedelmük vásárlóértéke még kevesebb lett*, ők a *legnagyobb vesztesei az inflációs folyamatnak*. Ezen szempontok miatt a hozzánk forduló kliensek elszegényedése felgyorsult. A rendszeres jövedelemmel rendelkezők aránya enyhe csökkenést mutat a 2024. évhez képest a teljes ügyfélkör tekintetében.

A *legjellemzőbb jövedelem típusok* az aktív korúak ellátása (foglalkoztatást helyettesítő támogatás vagy rendszeres szociális segély), rendkívüli települési támogatás, megváltozott munkaképességű személyek ellátása, rehabilitációs ellátás, fogyatékosági támogatás, időskorúak járadéka, nyugdíjszerű ellátások. Települési támogatást havonta tudnak igényelni az ügyfelek, így az ehhez kapcsolódó ügyintéзések száma viszonylag magas. Sok esetben az állandó lakcím hiánya gátolta az igénylést, de már települési szintű lakosként is beadható a kérelem. Az utcán élő ügyfelek körében nagyon népszerű ez a támogatási forma, havonta élnek ezzel a lehetőséggel.

Nagyon *alacsony a munkával rendelkezők aránya*, ezen ügyfelek jellemzően közfoglalkoztatásban vesznek részt, vagy valamilyen idényjellegű, nem bejelentett alkalmi tevékenységet végeznek (napszám, ház körüli munkák). Közmunkában foglalkoztatott ügyfelek sok esetben utcán vagy éjjeli menedékhelyen éjszakáznak, és innen járnak dolgozni. Arra is van példa, hogy az éjszaka szálláshely szerepét betöltő erdő, nappal munkaterületként funkcionál. A közmunkáért járó alacsony munkabérből tapasztalataink szerint nehéz a lakhatásért fizetni, a legolcsóbb piaci albérleti lehetőségek sem jöhetnek szóba.

Klienseink egy részénél megfigyelhető, hogy napi szintű rutinná vált a *Re-pont palackok visszaváltása*, amelyből sikerül szert tenniük a minimális szintű szükségleteik (élelmezés)

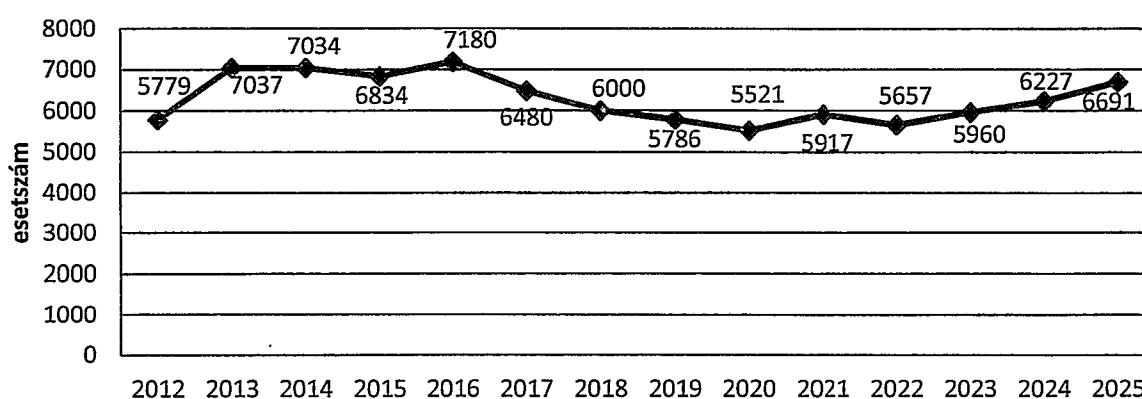
kielégítését fedező bevételre. Tapasztalataink szerint ez a tevékenység pozitív hatást gyakorol az ügyfeleinkre, a gyűjtéssel/leadással járó energia befektetés egy keretet ad a napjaiknak, kevésbé fordulnak az addikciók irányába.

Súlyos probléma, hogy ügyfeleink közül nagyon *sokan küzdenek pszichiátriai- vagy szenvedélybetegséggel*, amely mind az utcai, mind az intézményes ellátást rendkívüli módon megterheli. A szóban forgó ügyfelek hivatásos gondnokával is kapcsolatban állunk, ezen kliensek hatékony segítése érdekében. A gondnokoltak esetében- a bíróság egy adott ügycsoportra (jövedelemkezelés, elhelyezés, egészségügyi szolgáltatás igénybevétele stb.) vonatkozó korlátozása miatt-csak a gondnoka járhat el, így ezen ügyfelek törvényes képviselőjével rendszeresen egyeztetünk.

Ezen felül minden évben komoly probléma a *leromlott fizikai és mentális állapotban lévő kliensek* ellátása, több kerekesszékes ügyfelünk él közterületen. A rehabilitációs célú kórházi osztályokra csak egy részük kerül be, illetve a teljes felépülésig jellemzően nem maradnak ott az ügyfelek.

Az *utcán életvitelszerűen élő hajléktalanok* esetében elmondható, hogy a város különböző helyszínein, leginkább kis csoportokban, párban illetve magányosan élnek. Előfordulásukat nem lehet egy megadott helyszínre korlátozni, mivel folyamatosan mozgásban vannak. A város bizonyos pontjaihoz jobban kötődnek, amelyek a hajléktalanná válásuk előtti szokásaikkal, életükkel vagy a szükségleteik kielégítésével vannak összefüggésben (pl. korábbi rokoni-, baráti kötődések, élelem, ivóvíz, WC használat, pénzszerzés, melegedési lehetőség). Jellemzően nem veszik igénybe a nappali melegedőt és éjjeli menedékhelyet, azokkal szemben bizalmatlanok. Elmondható, hogy többnyire olyan személyiségű emberek vállalják az utcai életvitelt, akik nehezen tudnak alkalmazkodni a közösségi együttélés szabályaihoz, kerülnek vagy éppen erőszakos módon próbálják megoldani a felmerülő konfliktushelyzetet.

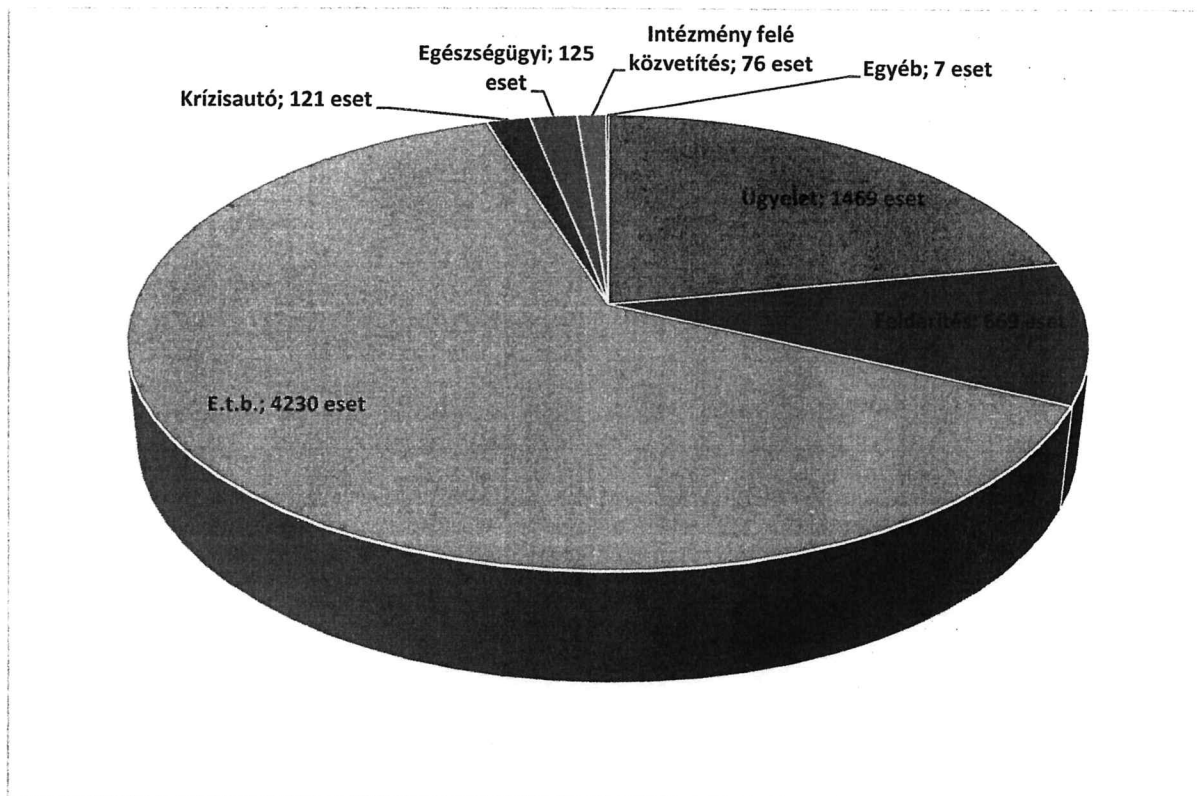
Találkozások számának alakulása 2012 és 2025 között

A találkozási esetszámok alakulása évente változik, ezt szemlélteti a fenti diagram. Elmondható, hogy *az utcai szolgálat tevékenységeinek nem fokmérője az esetszám*, az ügyfelekkel végzett munka nehézségeit, milyenségét nem adja át. Az elérésre és a kapcsolattartási hajlandóságra tőlünk független tényezők is befolyással bírnak, amelyekre bizonyos tevékenységek esetében nincs ráhatásunk (pl.: koronavírus járvány, egyéni

motiváció hiánya, időjárás, az ügyfelet elzárásra ítélik stb.). Évről évre fontos törekvésünk, hogy munkánkat minél szélesebb körben megismertessük a hajléktalanokkal és a hajléktalanság veszélyében élőkkel. Szolgáltatásainkkal elsősorban Nyíregyháza városban utcán élő hajléktalan emberekre fókuszálunk.

Az utcai szolgálatok 2025. évi ügyfél találkozások esetszámának megoszlása az elvégzett tevékenységek tükrében

A legnagyobb esetszámot a 2025-ös évben szintén az *ellátási terület bejárása* során és a *szociális ügyintézésen* keresztül értük el. A 2024. évhez viszonyítva az ellátási terület bejárása illetve az intézmény felé közvetítés esetszámai növekedtek, a többi területen nem tapasztaltunk hangsúlyosabb eltérést.

Az Utcai Szociális Munka Szolgálatok tevékenysége

1. Ellátási terület bejárása

Az ellátási terület bejárása keretében természetbeni adományokkal (élelmiszer, ruházat, tisztasági eszközök, takaró stb.) segítettük az utcán tartózkodó hajléktalanokat. A természetbeni adományok biztosításán túl, **munkánk elsősorban az életvitelszerűen utcán tartózkodó hajléktalanok elérésére**, a velük való **folyamatos kapcsolat** fenntartására irányult. Az ellátási terület bejárása lehetőséget teremtett arra, hogy a fedél nélkül élő ügyfeleinket napi rendszerességgel fel tudtuk keresni a háttérrodában előzetesen egyeztetett találkozási pontokon.

A helyszínek kiválasztását az ügyfelek napközbeni vagy éjszakai tartózkodási helyéhez igazítottuk, illetve szempont volt, hogy számukra közismert, könnyen megközelíthető terület legyen. A 2025-ös év során **4 találkozási pontot** érintett minden bejárás, ami előzetesen

elkészített útvonalterv alapján történt, összesen **214 alkalommal**. Az ellátási terület bejárását a nyári időszakban hétfőtől- csütörtökig, a téli időszakban minden hétköznap megszerveztük. Amennyiben az időjárás körülményei indokolták, hétvégén is felkerestük az ügyfeleket. Alkalmanként átlagosan **20** közterületen élőt tudtunk elérni. Egy időben két főállású szociális munkás dolgozott a szolgáltatásban, így a természetbeni adományok nyújtásán túl lehetőségünk volt esetmunka végzésére, ügyintézésre is.

Ellátási terület bejárása során az alábbi adományokat osztottuk ki ügyfeleink között
2025. évben

Élelmiszer	4230 adag
Tisztálkodási eszközök	881 csomag
Ruházat	289 db egységcsomag
Takaró	91db

Az adományokat lakossági és céges felajánlásból kaptuk, valamint pályázati támogatásból biztosítottuk.

2. Utcán élő hajléktalanok elérése (felderítés)

A felderítő munka célja: az ellátatlan csoportok felkutatása, problémáik felmérése, információ és adatgyűjtés, folyamatos kapcsolat kialakítása, elérhetőség biztosítása, információszolgáltatás az ellátatlan csoportok számára, mely segítségével az intézményes ellátórendszer adekvát szolgáltatásait vehetik igénybe, krízis beavatkozás és krízis segítségnyújtás a közvetlen veszélyhelyzetben élők számára. Előre elkészített terv alapján végezzük ezt a tevékenységet, így az összes városrészre kiterjed a figyelmünk. A felderítési tervet a tapasztalatok alapján rendszeresen frissítjük.

A felderítés főbb irányai:

- a város azon részeinek rendszeres bejárása, figyelemmel kísérése, ahol a hajléktalanok nagy valószínűséggel tartózkodnak; (MÁV-, autóbusz állomás, belváros, Búza Tér, Jóságáros, sóstói erdő, elhagyott romos házak)
- azon helyek felkeresése, ahol állampolgári bejelentések szerint hajléktalan személyek tartózkodnak.

A felderítés alkalmával biztosított szolgáltatások:

- **kapcsolatfelvétel;**
- új **ügyfelek közvetítése** az egyesület által működtetett Szociális Információs Irodába;
- kapcsolatfelvétel azon ügyfelekkel, akik korábban igénybe vették az Egyesület szolgáltatásait, de valamilyen ok miatt a kapcsolat megszakadt, vagy szünetel, számukra **folyamatos segítő kapcsolat biztosítása;**
- tájékoztatás a hajléktalan-ellátás éjszakai szálláslehetőségeiről, ezen intézményekbe való közvetítés;
- **információnyújtás** az igényelhető szociális és egészségügyi ellátásokról;

- **elsősegélynyújtás, krízisintervenció;**
- **természetbeni adományok biztosítása.**

Tapasztalataink:

- a 2025-ös év során **146 alkalommal** szerveztünk felderítést;
- a felderítések során **51 hajléktalan személlyel** találkoztuk, ebből **11 új ügyfél** volt;
- a felderítéseken **4 alkalommal** egészségügyi ellátás felé, **3 alkalommal** valamilyen szociális intézménybe közvetítettünk ügyfelet.

Az utcai felderítések során az alábbi adományokat osztottuk ki ügyfeleink között a
2025. évben

Élelmiszer	669 adag
Ruházat	35 db egységcsomag
Takaró	41 db

3. Szociális ügyintézését segítő iroda működtetése

A szolgáltatás céljaként fogalmazzuk meg az utcán életvitelszerűen tartózkodó hajléktalanok **szociális ügyeinek intézését, szükségleteiknek megfelelő ellátások igénybevételében, érdekeik képviseletében** hatékony segítségét. Tapasztalataink alapján a hajléktalan emberek személyes ügyeik intézésében kérnek leginkább segítséget. Elvesznek a közigazgatási rendszer útvesztőjében, a közhivatalok funkcióival nincsenek tisztában. A háttériroda az utcai szolgálat többi tevékenységének kiegészítésére is szolgál, egy állandó pont, ahol az ügyfelek kapcsolatot tarthatnak az esetfelelős szociális munkással. A természetbeni adományok (ruhanemű, takaró, kötszer, gyógyszer) igénylése első körben a háttérirodában történik, ezt követően az utcai szolgálatok tevékenységein (felderítés, etb.) keresztül átadásra kerül. Rendszeresen felkeresték az irodát közterületen élő hajléktalanok, szállást nyújtó intézményekben élők, hajléktalanság veszélyében élők, szívességi lakáshasználók, rossz anyagi helyzetben lévő állampolgárok. A háttérirodában dolgozó kollégák segítettek mindenkinek, aki hozzájuk fordult a problémájával, szükség esetén a megfelelő ellátás vagy szervezet felé irányították az ügyfeleket a kompetencia határaik betartásával.

Az iroda helye, nyitvatartási ideje: A Periféria Egyesület által működtetett Szociális Információs Irodában (Nyíregyháza, Eötvös u. 1.) kereshették meg a kliensek a szociális munkásokat hétfőn és pénteken 9-12 óráig, a szerdai napokon 9 és 13 óra között, összesen 10 óra/hét nyitvatartási időben. Az ügyeleti időben egy főállású szociális munkás látta el a feladatokat.

Az irodában igényelhető szolgáltatások:

- személyes iratok pótlásában való segítségnyújtás;
- szálláslehetőség keresésében való segítségnyújtás (albérlet, intézményes elhelyezés);
- információ az igényelhető ellátásokról, illetve az Egyesület szolgáltatásairól;
- segítségkérés egyéni élethelyzetek, problémák megoldásában;
- munkalehetőség keresésében való segítségkérés;
- az Egyesület irodájának címe postacímként megjelölhető;

- ügyintézéshez szükséges iratok fénymásolása;
- munkahely – albérletkeresés ügyében telefon használati lehetőség;
- családi, baráti, közösségi kapcsolattartás segítése telefonhasználattal;
- segítő beszélgetés;
- adományigénylés.

A 2025-ös év során az Északi és Déli szolgálat által nyilvántartott ügyfelek **1469 alkalommal*** keresték fel az ügyeletet tartó szociális munkást az alábbi problémáikkal:

Ügyelet során előforduló problématípusok:	alkalom
Személyi igazolvány pótlása	54
**Születési anyakönyvi kivonat pótlása	2
Házassági anyakönyvi kivonat pótlása	2
TB. kártya pótlása	44
Adókérdés pótlása	18
Települési támogatás igénylése	300
Postai küldemény ügyében érdeklődés	471
Ruhanemű igénylése	385
Takaró igénylése	64
Közgyógyellátás igénylése	3
Nyugdíjszerű ellátásokkal kapcsolatos ügyintézés	5
Aktív korúak ellátásával kapcsolatos ügyintézés	2
Munkahelykereséssel kapcsolatos ügyintézés	1
Telefonhasználat hivatalos ügyek intézése végett	25
Telefonhasználat családi, baráti, közösségi kapcsolatok erősítése végett	13
Egyéb (pl.: fénymásolás, mobiltelefon akkujának feltöltése, segítő beszélgetés, információnyújtás)	80

**Amikor egy ügyfél felkeresi az irodánkat sok esetben nem egy, hanem több problémát hoz magával, így egy alkalomhoz akár több ügyintézés is köthet, ezért az alkalom szám nem egyezik meg a megoszlás összegével.*

*** A születési anyakönyvi kivonat pótlása esetében, ha az ügyfél semmilyen okmánnyal nem tudja személyazonosságát igazolni, egy másik személynek kell ezt megtennie helyette. Egy meghatalmazás kitöltésével az igénylő kilitét hitelt érdemlően bizonyítani kell.*

4. Intézményes elhelyezés, közvetítés

Elsődleges célja: Az utcán élő hajléktalan emberekkel megismertetni a nyíregyházi hajléktalan-ellátó rendszer formáit, az igénybevételük feltételeit. Másodsorban kapcsolatfelvétel az intézményekkel az utcán élő hajléktalan klienseink elhelyezése érdekében, az intézményes ellátások igénybevételének segítése. Az intézményes elhelyezés, közvetítés történhet az ügyintézés alkalmával, intézményi látogatás keretében, de az ellátási terület bejárása, a felderítés és a téli fokozott utcai jelenlét biztosítása során is.

A közterületen élő ügyfeleink elhelyezése bentlakásos intézményekben eddig is nagyon nehéz feladat volt, a hajléktalanság stigma, az alacsony jövedelmek és a hosszú várólisták miatt. Alacsony jövedelemmel rendelkező hajléktalan ügyfeleink nem tudják megfizetni az intézményi térítési díjat. A legkiszolgáltatottabb és legalacsonyabb jövedelmű

állampolgároknak a legalacsonyabb a lehetőségük szociális bentlakásos intézményi férőhelyhez hozzájutni, az ő ellátásuk a hajléktalanellátó rendszerre tevődik.

A Sántha Kálmán Szakkórház addiktológiai részlege csökkentett aktív ágyszámmal működik, ezen felül az ország egész területéről fogadnak betegeket. A fedél nélkülieknek nehezebb hozzáférni az ellátáshoz továbbá az intézményben tölthető *lábadozási idő is jelentősen lecsökkent (7- 10 nap)*. A korábbi években telefonon keresztül beutaló ellenében tudunk időpontot kérni klienseinknek, a kórházi befekvés jelenleg csak a szakrendelésen keresztül, személyes megjelenést követően lehetséges. Sajnos ezen okok miatt a szenvedélybetegséggel érintett ügyfeleink nagyon kis része tud élni ezzel a lehetőséggel, kizárólag a Sürgősségi Osztályon keresztül veszik fel őket, ami teljes egészében a kezelőorvos emberségén múlik. Az addiktológiai kezelés az utcán élőknel sok esetben életet ment, a fizikai ártalomcsökkentés mellett a rendkívül megterhelő utcai életmódot képes kompenzálni. (megfelelő pihenés és táplálkozás, absztinencia) *Az utcai szolgálat szakemberei számára a legnagyobb problémát a leromlott fizikai és mentális állapotban lévő közterületen élők ellátása jelenti.* Azt tapasztaljuk, hogy a fekvőbeteg ellátás átalakítása következtében az ügyfeleink egészségügyi ellátórendszerbe bekerülése/benntartása rendkívül nehezzé vált. SZ-SZ-B Vármegye területén ápolási centrumok (Vásárosnamény, Fehérgyarmat) működnek. Azt tapasztaljuk, hogy az *ügyfeleink számára nem hozzáférhető ez a fajta ellátás.* Az ő esetükben a *kezelőorvosok amennyiben ápolásra/ lábadozásra szorulnak, a krónikus osztályokon való elhelyezést részesítik előnyben.* Az addiktológiai és pszichiátriai osztályokon történő fekvőbeteg kezelés, a jelenlegi információink alapján maximum *10 napig* tart, ezt követően 30 napig nem vehetik fel a beteget rehabilitációs célú osztályra. Egy leromlott egészségi állapotú hajléktalan személy esetében ez a lábadozási idő nem képes számottevő változásokat elindítani az ügyfél állapotában.

2021.májusában *10 férőhellyel* megnyílt Nyíregyháza városban a *Hajléktalanok 24 órás Egészségügyi Centruma*. Az utcai szolgálat tevékenységeit kiegészítve egy óriási mérföldkövet jelent az intézmény megléte. A fizikálisan leromlott utcán élő hajléktalan személyek, szükségleteiknek megfelelő ellátást tudnak igénybe venni. Sikerült jó munkakapcsolatot kialakítanunk az intézmény dolgozóival, amelynek ékes bizonyítéka, hogy **10 alkalommal közvetítettünk** ügyfelet a szabad férőhelyekre a **2025-ös évben**. Nagyszámú igényvel találkozunk az Egészségügyi Centrumba való tartós befekvésre, szabad férőhelyek függvényében azonban csak az ügyfelek egy részét tudjuk ellátáshoz juttatni. Az ötéves működés eredményeképpen sok ügyfelünket több alkalommal kezelték az intézményben. A szociális bentlakásos intézményben való elhelyezés nehézségét elmélyítette a rezsziárak és az infláció emelkedése, amely következtében az ügyfeleink alacsony szociális jövedelemmel nem nyernek felvételt. Ebből fakadóan nincs kimenet az Egészségügyi Centrumba bekerülő ügyfelek számára, az intézmény sok esetben bedugul, és nincsenek üres férőhelyek. Az utcai szolgálat által az Egészségügyi Centrumba bekerült személyek esetében, az intézményben dolgozó szociális munkással működünk együtt az eset hatékony megoldása érdekében. Fontos törekvésünk, hogy az elhelyezett személyek szociális ügyeit a bent tartózkodás ideje alatt megfelelően menedzseljük (pl.: szállítás hivatalos ügyben, személyes iratpótlás, jövedelemszerzés, szociális intézményi elhelyezés), amely eredményeképpen az intézményben tartózkodás kizárólag a gyógyításhoz szükséges időre korlátozódik. Az intézmény működésével összhangban azon dolgozunk, hogy megteremtjük a további

elhelyezés lehetőségét, ennek eredményeképpen legyenek szabad férőhelyek, hozzáférhetővé váljon az ellátás a hajléktalan embereknek. A bekerüléshez szükséges orvosi vizsgálatok elvégezhetőek a *Hajléktalanok Háziorvosi praxisa* keretében. Ezekben a konkrét esetekben az utcai szolgálat munkatársai szállítják az ügyfelet a vizsgálatokra. Az intézményes ellátással szemben bizalmatlan fedél nélkül élők esetében, az egészségügyi probléma súlyossága tükrében, lehetőség van az intézményi felvételhez kötött egészségügyi vizsgálatok külső helyszínen történő elvégzésére. A 24 órás *Mozgó Orvosi Szolgálat* keretében az utcán élő fedél nélküliek is hozzáférhetnek az egészségügyi ellátáshoz. Ezáltal a legkiszolgáltatottabb ügyfeleknek lehetőségük nyílik orvosi vizsgálatra, gyógyszerírásra, szakrendelésre vagy egészségügyi intézménybe való beutalásra. A 2025-ös évben a vizsgálatokat végző Szakorvossal szükség esetén közösen felkeressük a legsürgetőbb eseteket, együttműködésünk eredményeképpen jelentősen javult a közterületen élő hajléktalan személyek egészségügyi ellátáshoz való hozzáférése.

A 2024/2025-ös krízisidőszakban *8 férőhellyel működött lábadozó ellátás*, amely nagyban segítette az utcán élő rossz egészségi állapotú hajléktalan ügyfelek elhelyezését. A kis férőhelyszám illetve a rendkívül magas ellátotti igény miatt *korlátozottan férhettek hozzá* az ellátáshoz a rossz egészségi állapotú közterületen élők. Két kliensünket sikerült ellátáshoz juttatnunk az utcai szolgálatunk illetve a kórházi szociális munkás közbenjárásával. A lábadozó szociális munkásaival közösen egyeztetve intéztük az utcás ügyfeleink személyes ügyeit, akik téli időszak végéig az intézményben tartózkodtak.

A 2025/2026-os periódusban sajnos nem nyert támogatást az Oltalom Szeretetszolgálat lábadozó ellátás működtetésére benyújtott pályázata, amely azt idézte elő, hogy *a legyengült fizikális állapotú hajléktalanok egy része nem jutott megfelelő ellátáshoz*. Az intézményi részlegek (nappali melegedő- éjjeli menedékhely) között ingázni képtelen leépült egészségi állapotú hajléktalan személyek egy része szakszerű segítség nélkül maradt. Az egészségügy kizárólag a legrövidebb lábadozási időre (10 nap) fogadta a fent említett ügyfeleket, egyéb intézményi férőhely hiányában közterületen éjszakáztak, illetve a mentőszolgálat segítségét vették igénybe. Az utcai és a krízisautó szolgálat szakemberei ezekben az esetekben gépjármű segítségével biztosították a hajléktalanellátó intézmények közötti közlekedést.

2025. évben az intézményes elhelyezés megoszlása

Helyszín	Alkalmak száma
Éjjeli menedékhelyre közvetítés, szállítás	58
Nappali melegedőbe szállítás	6
Lábadozóba történő elhelyezés	2
24 órás Egészségügyi Centrumban történő elhelyezés	10

5. Egészségügyi ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz való hozzájutás segítése

Célja: Az életvitelszerűen utcán élő hajléktalanok állapotuknak megfelelő egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzájutás támogatása. Ez jelentheti a szükséges **gyógyszerek** kiváltását, **elsősegélynyújtást**, **háziorvos** illetve **szakellátás felé való közvetítést**, **lábadozó**

szobába való elhelyezést, kórházi látogatást, szűrővizsgálatok szervezését, egészségbiztosítási jogviszony rendezését, de az életet veszélyeztető helyzetek esetén a mentőszolgálat riasztását is. Fontos törekvésünk, hogy ügyfeleink egészségügyi probléma esetén hozzáférjenek a megfelelő ellátásokhoz, bejussanak a kórházi osztályokra, szakrendelésekre. A bekerülés feltétele legtöbb esetben a szakorvosi beutaló, emiatt szoros kapcsolatban állunk a hajléktalanok háziorvosával. Amennyiben tartós kórházi kezelésre kerül sor, klienseinket ellátjuk megfelelő eszközökkel (pl. tisztálkodási eszközök, ruhanemű) a benttartózkodásuk során. Célunk, hogy az ügyfelek lehetőség szerint a legtovább az egészségügyi intézményben maradjanak, mivel a lakhatás és szakszerű ellátás hiányában az utcán a gyógyulási idő jelentősen kitolódik, vagy nem következik be. A kórházból kikerült vagy gyógyulásra szoruló hajléktalan személyeket, a korábbi évekhez hasonlóan a **10 férőhelyes 24 órás Egészségügyi Centrumban** helyeztük el, amelyre **10 esetben** került sor a **2025. évben**.

Jövedelemmel nem rendelkező klienseink esetében az ügyfél kérelmére megindítottuk az egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság igénylését a Sz-Sz-B Vármegyei Kormányhivatal Egészségbiztosítási Osztályától. 2025-ben összesen **14 esetben** rendeztük hajléktalan személy biztosítási jogviszonyát.

A 2025-ös évben nem pályáztunk komplex egészségügyi szűrésre. Az egészségügyi dolgozók megváltozott szolgálati jogviszonya miatt nem találtunk olyan szakembert, akivel meg tudtuk volna valósítani a programot. Ezen felül a szociális és az egészségügyi bértábla közötti különbség nem teszi motiválttá az egészségügyi dolgozókat ilyen témájú pályázatban történő részvételre. Tapasztalataink szerint a Hajléktalanok Egészségügyi Centruma és Mozgó Orvosi Szolgálat részben kompenzálja a kieső szűrővizsgálatokat, a fenti szolgáltatások javították az utcán élők egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

Az ügyfelek **gyógyszertámogatáshoz való hozzájutását** pályázati támogatásból az utóbbi évekhez hasonlóan szerveztük meg a téli időszakban. Olyan hajléktalan személyek részére biztosítottuk ezt a lehetőséget, akik jövedelemmel nem rendelkeznek, vagy jövedelmük kevés, illetve a gyógyszer költségeiket más módon nem tudták előteremteni. A kezelőorvos által felírt gyógyszerek kiváltása kiemelkedő fontosságú, ennek hiányában a gyógyulás nem tud megvalósulni. Egyesületünk a gyógyszerekre és gyógyászati segédeszközökre szükséges összeget nem tudja másból kigazdálkodni/előteremteni, így a pályázati forrás megléte elengedhetetlen. **2025. évben összesen 69 esetben biztosítottuk ügyfeleink számára a térítésmentes gyógyszerkiváltás lehetőségét.** Az utcán élő kliensek esetében ez egy létfontosságú és nagyon népszerű támogatás, a 2024. évben lényegesen kevesebb 35 ügyfélszámra tudtuk elérhetővé tenni ezt a lehetőséget. A 2025. évi gyógyszerekre pályázott keretünket jelentősen csökkentette a Hajléktalanokért Közalapítvány, ebből kifolyólag **7000 Ft/ hó** összegben maximalizáltuk az utcán élő ügyfelek térítésmentes gyógyszerkeretét. A korlátozások ellenére az egy évre tervezett támogatás **6 hónap alatt teljesen elfogyott**, ezen felül **106 ezer forinttal** kellett kiegészítenünk a pályázati keretösszeget. Ráadásul az egy éves programidőszakból **6 hónap során forráshiány miatt nem történt gyógyszerkiváltás**, ebben a periódusban a közterületen élő ügyfelek gyógyszer nélkül maradtak. Az alacsony összegű pályázati támogatás miatt sok ellátotti igény el kellett utasítanunk, drágább készítmények kiváltására, gyógyászati segédeszközök megvásárlására nem volt lehetőségünk. Sikeresen pályáztunk a 2025/2026 -os téli krízisidőszakra szükséges gyógyszerköltségek

finanszírozására, a korábbiaknál magasabb támogatási összeget sikerült elnyernünk, ezáltal a közterületen élőknek könnyebb hozzáférniük a támogatáshoz.

Kórházi kezelés során ügyfeleinket **kórházi csomag** biztosításával segítjük annak érdekében, hogy az ott tartózkodás során rendelkezzenek a szükséges felszerelésekkel, eszközökkel (tisztálkodási szerek, törölköző, pizsama, ruházat). A kórházi tartózkodás alatt a szociális munkások meglátogatják ügyfeleiket, segítséget nyújtanak a személyes ügyek elintézéséhez. (pl.: jövedelemhez való hozzájutás, személyes iratpótlás, elhelyezés stb.) A jelenlegi alulfinanszírozott egészségügyi ellátórendszer lényegesen kevesebb ügyfelünket képes megtartani. Az esetek többségében a kórházi szociális munkás értesíti az utcai gondozó kollégákat a kliensállapotáról és hollétéről, a kezelésről és a felépülés várható időtartamáról. Ennek fényében megtervezhető a segítő munka iránya, a személyes ügyek intézése, bejuttathatók a benntartózkodáshoz/elbocsájtáshoz szükséges eszközök. A kliensek egészségügyi ellátórendszerhez kötődő munkafolyamataiban a kórházi szociális munkások nyújtanak számunkra segítséget. Tapasztalataink szerint a kórházi kezelés a legszükségesebb lábadozási időre korlátozódik, feltételezi az ezt követő időszakban az „*otthoni lábadozást*”, melyre ügyfeleinknek életkörülményeikből adódóan nincs lehetősége. Emiatt sokszor a *teljes gyógyulás* nem következik be, amely *szövődményekhez, újbóli megbetegedéshez* vezethet. Az *Egészségügyi Centrum a 24 órás Mozgó Orvosi Szolgálattal* kiegészülve, a legkiszolgáltatottabb helyzetben lévő hajléktalan személyek egészségügyi ellátását segítette. Jelentős áttörést eredményezett az intézmény létrehozása az utcán élő hajléktalanok egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáféréseben. Főként azon ügyfeleink esetében értünk el sikereket, akikkel a negatív életkörülményeikből és rossz egészségi állapotukból adódóan szociális esetmunkát végezni rendkívül nehéz. Az Egészségügyi Centrumban történő elhelyezés és az ebből fakadó rendezett életkörülmények jelentős hatékonyságot eredményeztek ezen a területen.

A 2025. év során az alábbi megoszlásban segítettük ügyfeleinket egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzájutásban

Tevékenység	Alkalmak száma
Gyógyszerek kiváltása	69
Háziorvos felé közvetítés	11
Elsősegély, sebkötözés	6
Egészségbiztosítási jogviszony rendezése	14
Kórházi látogatás, ruházat és tisztasági csomag biztosítása	10
Mentőszolgálat riasztása	10
Szakrendelő felé közvetítés	2
SBO -ra szállítás	3

6. Lakhatásba kerülés, lakhatásban tartás támogatása

Célja: az utcán élő hajléktalanok számára alternatíva **nyújtása az utcai életvitellel szemben, lakhatásba jutásuk támogatása**, már meglévő lakhatás esetén annak **megtartásában való segítségnyújtás.**

Lakhatásba kerülés során az alábbi tevékenységeket végezzük:

- Lakhatás felkutatásában nyújtott segítség: hirdetési lehetőségek (újság, internet) hozzáféréseinek biztosítása, telefonálási lehetőség biztosítása, albérletkereséssel kapcsolatos tanácsadás;
- Lakhatásba jutás segítése: pénzbeli támogatás, egyéni esetkezelés (külön finanszírozás alapján);
- Lakhatás megtartásában való segítségnyújtás: az ügyfelek nehezen megszerzett lakhatását folyamatosan figyelemmel kísérjük. Tapasztalataink szerint egy váratlan élethelyzet is veszélybe sodorhatja a megtartását. Segítő munkával, életvezetési tanácsokkal, szolgáltatásokhoz való hozzáféréssel, tartós élelmiszerrel, ruhaneművel, háztartási eszközökkel, gyógyszerrel segítjük ezen ügyfeleink önálló lakhatásban maradását;
- Lakbér hozzájárulási támogatás ügyintézése az önkormányzatnál.

Szervezetünk évek óta próbál a hajléktalan emberek számára lakhatási támogatásokat bevonni. Kezdeményezésünkre Nyíregyháza Város Önkormányzata **lakbér hozzájárulást** biztosít a hajléktalan személyek számára (helyi rendeletben megfogalmazva 2008 óta). Ennek értelmében az utcai szolgálat javaslata alapján a hajléktalan ügyfeleknek lehetőségük van lakbértámogatást igényelniük. A támogatás összege: *8.000-25.000 Ft/hó*, a támogatás időtartama maximum egy év. Ezen időszak alatt az esetfelelős szociális munkás folyamatos kapcsolatot tart az ügyféllel. Gyakran felkeresi őt lakhatásában, segít a felmerülő problémák megoldásában. **A 2025-ös évben nem sikerült ügyfelet bevonnunk az önkormányzati lakbér programba.** Tapasztalataink szerint az igénylők egyrészt a rendkívül magas albérletárak miatt nem tudnak élni ezzel a lehetőséggel. Nyíregyházán a legolcsóbb önálló bérlemény díja 80 000 Ft havonta plusz rezsi, ezen felül két havi kauciót kell letétbe helyezni a bérlőnek. Másrészt a támogatás mértéke nem tudta lekövetni az árváltozásokat és a rendkívül magas inflációt. A rendelet szerint az igénylő havi jövedelme nem haladhatja meg a 114 000 Ft-ot, ez a határ (2023-ban felfelé módosult) nem az aktuális árakhoz és jövedelmi viszonyokhoz lett igazítva. Sajnos ezen indokok miatt ügyfeleink nem tudnak élni ezzel a lehetőséggel, nagyon kevés érdeklődőt sikerült becsatornázunk a támogatásba.

2024. július 1. – 2025. június 30. között valósítottuk meg a meg az **"Önálló lakhatás támogatása,** című programunkat. A megvalósítás kezdetén *öt főt választottunk a pályázati programba*, mindannyian a korábbi Hajléktalanokért Közalapítvány által támogatott lakhatási pályázatban vettek részt, és azt sikeresen teljesítették. Az infláció, az élelmiszer és az energiaárak drasztikus emelkedése illetve az egyéni élethelyzetükben történt negatív változások (munkahely elvesztése, betegség stb.) figyelembevételével további támogatásukról döntöttünk, megvédve ezzel az előző projekt által elért eredményeket. A programban résztvevő ügyfelek személyre szabott havi lakhatási támogatásban részesültek, felmerülő problémáik megoldásával kapcsolatban egy személyes mentor segítette őket. A projekttel jelentősen hozzá tudtunk járulni a lakhatási körülmények javulásán túl a résztvevők mentális és fizikai állapotának pozitív irányú fejlődéséhez, valamint az autonómiájuk, munkaerő-piaci helyzetük és természetes támogatórendszerük erősítéséhez. *A megvalósítás során a fő célunk volt, hogy a támogatott ügyfelek mindegyike lakhatásban maradjon a projekt teljes*

időtartama alatt, amelyet sikeresen teljesített mind az öt kliensünk. A támogatottnál nehézséget jelentett a lakótársakkal való együttélésrel kapcsolatos konfliktusok, valamint a bérleti díjak időközbeni emelése okozott problémát leginkább. Az ügyfeleknek **egyéni szükségleteik alapján megállapított pénzbeli lakhatási támogatást** biztosítottunk a projekt teljes időtartama alatt. A pénzbeli támogatás mellett *egyéni tanácsadással, csoportos és közösségi programok szervezésével* segítettük a résztvevők lakhatáshoz jutását és annak megtartását. Az általunk szervezett csoportfoglalkozások, egyéni tanácsadások illetve közösségi programok többségén megfelelő arányban részt vettek.

A projektben résztvevők számára biztosított a folytatás lehetősége, a 2025. július 1. – 2026. június 30. között megvalósuló „Önálló lakhatás támogatása” című programunk keretében. A projekt jelenleg is zajlik, *6 résztvevő ügyféllel*, közülük 5 fő részt vett a korábbi lakhatási programban. A projekt az előzőhöz hasonló tematikára épül, a pénzbeli támogatás mellett egy személyes mentorálás kíséri végig a programot, továbbra is nagy hangsúlyt fektetünk az egyéni és csoportos készségek fejlesztésére.

7. Rendkívüli időjárási helyzetekre való reagálás (Vörös Kód protokoll)

A törvényi előírásokkal összhangban az utcai szolgálataink a Vörös Kód protokoll megalkotásával párhuzamosan felkészültek az előre jelezhető extrém időjárási helyzetekre való reagálásra. Az utcai szolgálatok szakmai programjában kidolgoztuk az ezzel kapcsolatos belső szabályzatunkat. A téli időszakban (2025. január, február, március, április, november, december hónapokban) a fokozott utcai jelenlét, illetve a krízisautó szolgálat működése következtében 24 órában biztosított volt a téli időjárás ártaimaival összefüggésben felmerülő segítségnyújtás. Az év fennmaradó időszakában az extrém időjárási jelenségeket (hőség, nagy mennyiségű csapadék, erős szél, szélsőséges időjárás változás) is kiemelten kezeltük. Az *extrém hőségben* az utcai szolgálat munkatársai naponta illetve hétvégén is felkeresték az ellátási területükön lévő hajléktalanokat. A szociális munkások a szolgálat gépjárművével végigjárták a város azon részeit, ahol a fedél nélküliek tartózkodtak. Külön figyelmet fordítottak azokra a városrészekre, ahol nehéz menedéket találni a hőség elől, illetve nincs a közelben ivókút. Az ügyfelek részére megfelelő mennyiségű ivóvizet és információs anyagot biztosítottak közérthető tanácsokkal a kánikulai időszakra. A brosúra összefoglalta azon helyek listáját, ahol az ügyfelek menedéket találhattak a hőség elől, illetve tartalmazta a városban fellelhető ivókutakat, az Észak-alföldi Regionális Diszpécser Szolgálat telefonszámát. A szolgálat munkatársai szükség esetén az adott helyzetnek és az ügyfél állapotának megfelelően, a diszpécserszolgálattal közösen gondoskodtak az ügyfelek intézményes elhelyezéséről. Az időjárási veszélyhelyzetekre való reagálás tervezhető volt, a szolgálat időben tájékozódott ezekről a jelenségekről, és fel tudott készülni.

A nyári melegben **Vörös Kód kiadásra1 alkalommal** került sor, az extrém forróság miatt **3 napon** keresztül biztosítottuk a segítségnyújtást a **2025-ös évben:**

ssz.	Vörös Kód jelzés kiadásának kezdete és vége	Jelzés időtartama
1.	2025. augusztus 15. 8:00- 2025. augusztus 17. 24:00	3nap

A jelzések ideje alatt kiemelt figyelmet fordítottunk az extrém meleg miatti egészségügyi ártalmak csökkentésére, az emberi élet védelmére. Hőség következtében fellépő rosszulléttel

ebben az időszakban nem találkoztunk, ezzel szemben megemelkedett azon esetek száma, akiket egészségügyi ellátáshoz kellett juttatnunk, mert a legyengült egészségi állapotuk a hőség hatására rosszabbodott. (Mentőszolgálatot riasztottuk) Az utcai szolgálat szakemberei tehát kiemelt figyelmet fordítottak az idős, rossz fizikai vagy mentális állapotban lévő ügyfelekre, mivel a nagy melegben ők nagyobb veszélynek voltak kitéve. Tevékenységeinken keresztül az extrém időjárási helyzetek elviseléséhez kapcsolódó *hasznos információk* átadásra kerültek és *megfelelő mennyiségű ivóvizet* osztottak ki a kollégák. Ügyfél befogadó intézménybe való szállítására, elhelyezésére nem volt szükség.

Vörös Kód protokollra való felkészülés a téli időszakban:

A Vörös Kód figyelmeztetés érvényességi ideje alatt a bentlakást nyújtó szociális intézmények a fenntartó típusától, ellátási területüktől, az ellátotti célcsoporttól és üres férőhelyszámtól függetlenül fogadják az Észak-alföldi Regionális Diszpécser Szolgálat jelzésén keresztül érkező azon hajléktalan személyeket, akiknek az elhelyezése hajléktalanellátó rendszerben nem megoldható. Első körben tehát az ellátást kérő fedél nélküliek elhelyezése a hajléktalan ellátás feladata. Abban az esetben, ha az elhelyezés átmeneti szállásokon nem megoldható, egyéb bentlakást nyújtó intézményeknek kell befogadniuk a hajléktalan embereket. **Az utcai szociális munkát végző szolgáltató feladata, hogy a befogadó intézménybe szállítsa az ügyfelet, állapotától függően** (A szociális igazgatásról és ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 65/E § (3)- a alapján.).

A Periféria Egyesület Észak- alföldi Regionális Diszpécser Szolgálata a protokoll bevezetése óta minden évben megkereste a régióban található bentlakásos intézményeket, hogy szolgáltatassanak adatokat a lehetséges férőhelyekről. Sajnos nagyon rosszak a tapasztalatok ezen a területen, az intézmények számos esetben nem élnek a jelentési kötelezettségükkel, illetve elutasítják a befogadás lehetőségét. **Nyíregyháza városban található 4 szociális bentlakásos intézmény 7 férőhelyet ajánlott fel a Vörös Kód idejére, az Oltalom Szeretetszolgálat 10 krízisférőhelyével kiegészülve, így 17 férőhely állt rendelkezésünkre a városban.**

A 2025. év téli időszakaiban egy alkalommal került sor Vörös Kód jelzés kiadására:

(A jelzés 1 esetben 2025. február 21. 8:00- tól 2025. február 24.- ig meghosszabbításra került.)

ssz.	Vörös Kód jelzés kiadásának kezdete és vége	Jelzés időtartama
1.	2025. február 17. 20:00- 2025. február 24. 8:00.	8 nap

A fenti időszakban a legfőbb célunk volt, hogy a közterületen éjszakázók számát csökkentsük, mindent megtettünk annak érdekében, hogy az utcás ügyfeleink intézményes ellátással kapcsolatos előítéleteit eloszlassuk, a szállást nyújtó intézmények igénybevételére sarkaljuk őket. A jelzés ideje alatt **8 -esetben szerveztünk utcai felderítést, 7 utcai bejelentésre reagáltunk.** Az éjjeli menedékhely férőhelyein kívül **1 esetben történt elhelyezés a Hajléktalanok 24 órás Egészségügyi Centrumába.** Sikerült egy járókeretes utcán élő ügyfelünket ellátáshoz juttatnunk. Egészségi állapota miatt az éjjeli menedékhely nem fogadta, az intézményes ellátásban vészelte át ezt a rendkívül hideg időszakot, amely az életét

mentette meg. Az utcai szolgálat tagjai amennyiben Vörös Kódos elhelyezést kezdeményeznek, kizárólag egy *esetátadó* és egy *egészségügyi törzslap* kitöltésével együtt szállítanak ügyfelet a közvetített krízisférőhelyre. Ezáltal az intézményben tartózkodás ténye tisztázott, a befogadó kellő információ birtokába juthat a befogadott személyről.

A Vörös Kód protokoll 2017. évi bevezetése óta a 2025. év végéig, összesen **21 alkalommal** került sor a jelzés kiadására Szabolcs- Szatmár- Bereg Megyében, *7 alkalommal a téli krízisidőszak* során illetve *14 alkalommal a nyári időszakban*. Az éghajlatváltozás hatásai ezen a területen is megfigyelhetők, gyakrabban adják ki a jelzést extrém hőség miatt.

8. Fokozott utcai jelenlét biztosítása a téli időszakban (24 órás krízisautó szolgálat)

Egyesületünk utcai szolgálata a 2003. évtől szervezi meg minden télen a *megyei hatáskörű krízisautó szolgáltatást* Szabolcs- Szatmár- Bereg Megyében. Az utcai szolgálataink működési idején túl, a *krízisidőszakban hétköznap (2025. január, február, március, április hónapokban) 22 órától másnap reggel 8 óráig, 2025. november és december hónapokban hétköznap 16 órától másnap reggel 8 óráig (jogsabályi változás miatt), valamint hétvégén és ünnepnap 24 órás készenlét keretében biztosítottuk az elérhetőséget*. A bejelentésről az Észak - alföldi Regionális Diszpécser Szolgálat értesítette a készenlétben lévő szakembereket, akik a jelzés helyszínére vonultak, ott intézkedést kezdeményeztek a felmerült krízishelyzet megoldása érdekében. A pályázati támogatásból finanszírozott program korábbi időszakában lényegesen nagyobb számú bejelentés érkezett. A jelentős számú jelzést is képesek voltunk megfelelően kezelni, ellátás nélkül nem maradt hajléktalan személy az utcán. A szállást nyújtó intézményekkel jól tudunk együttműködni, az esetlegesen felmerülő problémákat megfelelően tudjuk közösen kezelni. *Évek óta a legnagyobb problémát a rossz fizikai állapotban lévő utcán élő hajléktalanok ellátása jelenti.*

2024-2025 DISZP 04- Krízisautó szolgálat működtetése Szabolcs Szatmár Bereg vármegyében tárgyú programot 2024. november 1 - 2025. március 31. között valósítottuk meg. Utcai szolgálatunk a jogsabályi kötelezettségének megfelelően november 1. és április 30. között hétköznap 8 és 22 óra között működött, és látta el az utcai szociális munkával összefüggő feladatokat. A diszpécser szolgálat fogadta az utcán krízishelyzetbe került személyekkel kapcsolatos bejelentéseket, melyről értesítette a krízisautó szolgálatban készenlétet ellátó kollégákat. A szakemberek a bejelentés helyszínére mentek, majd ott intézkedést kezdeményeztek a bejelentett krízishelyzet megszüntetése érdekében. A támogatási időszakban (*2025. január, február, március, április*) a krízisautó és az utcai szolgálat összesen **67 utcai bejelentés során intézkedett**, amely során jellemzően az éjjeli menedékhelyre szállította a bejelentett személyt. Ha a hajléktalan személy a szociális munkás javaslata ellenére nem fogadta el a felajánlott szálláslehetőséget, meleg ruházatot, takarót, élelmiszert biztosítottunk számára, vagy amennyiben az állapota indokolta, a mentőszolgálat segítségét kértük. Indokolt időjárás körülmény (-3 C fok alatti hőmérséklet, jelentős mennyiségű csapadék, szélsőséges időjárás változás) esetén bejelentéstől függetlenül hétvégén és ünnepnap is utcai felderítését végezték a készenlétben lévő kollégák, amely során azokat a helyszíneket látogatták meg, ahol információik szerint hajléktalan emberek éjszakáznak.

A 2025-ös évben is támogatta a krízisautó szolgálat működésére benyújtott pályázatunkat a Hajléktalanokért Közalapítvány, a 2025-2026 DISZP 04 kódjelű *program* jelenleg is tart. A krízisidőszak kezdését megelőzően, **jogszabályi változás miatt kibővítettük munkanapokon** (16 órától másnap 8 óráig) **a krízisautó szolgálat működési idejét.** *A módosítást követően ugyanazokkal a szakemberekkel a korábbi téli időszakokkal megegyező szolgáltatási tartalmat biztosítottunk az ügyfelek számára. 2025. november és december hónapokban 41 utcai bejelentés* helyszínére vonult ki a krízisutó szolgálat illetve további **7 esetben** az utcai szolgálatok működési idejükön belül nyújtottak segítséget. Az esetek jelentős részében legyengült fizikai állapotban lévő hajléktalan személyeket szállítottunk az éjjeli menedékhelyre. Ezek az ügyfelek nem képesek önállóan megtenni ezt a nagy távolságot, az egészségügyi ellátásban nem maradnak bent, vagy onnan idő előtt kikerülnek. Összegezve a két pályázati időszakot, a **2025. évben összesen 115 utcai bejelentésre reagáltunk.**

Fűtetlen lakóházban élő idős emberről érkező jelzés minden évben visszatérő jelenség. Ezekben az esetekben a krízishelyzet feloldását követően, jeleztünk a területileg illetékes szervezeteknek (Nyíregyházi Szociális Gondozási Központ, Tanyagondnoki Szolgálat, Nyíregyházi Család- és Gyermekejélési Központ). A helyzet tartós megoldása érdekében közösen kerestünk megoldást a felmerülő nehézségekre. Fűtetlen lakóházban élőkkel kapcsolatos bejelentések esetén, jeleztük a segítségre szoruló tűzifa igényét a helyi önkormányzat felé. Igyekszünk oly módon megválasztani a segítségnyújtás formáját (szociális tűzifa, kályha beszerzése), hogy a bejelentett személyeknek ne kelljen elhagyniuk az otthonukat, lehetőség szerint ne kényszerüljenek hajléktalan ellátásba. Fontos törekvésünk, hogy az idős embereket időlegesen sem a hajléktalan ellátó intézményrendszerben helyezzük el, mivel szakszerű ellátásuk csak az ápolást- gondozást nyújtó intézményekben biztosítható. Utcai szolgálataink szervesen illeszkednek Nyíregyháza város szociális ellátó rendszerébe. Kiterjedt kapcsolatrendszerrel bírnak, ami mozgósítható az ügyfél problémáinak megoldása érdekében, illetve a krízishelyzetek megoldásánál (diszpécser szolgálat, hajléktalanellátó intézmények, hajléktalanok háziorvosa, kórházi osztályok szakrendelések, egyéb szervezetek).

9. Családi, baráti, közösségi kapcsolatok erősítése

Kiemelten lényegesnek tartjuk, hogy az ügyfeleink ápolják a társas kapcsolataikat, főként a hajléktalanná válásuk előtti szálakat. Tapasztalataink szerint, fontos számukra a családtagokkal, rokonokkal, barátokkal való beszélgetés, pozitív irányba befolyásolja őket, nagy lelki töltetet ad ennek a rendkívül nehéz élethelyzetnek az elviseléséhez. A társas kapcsolatok egyik legfontosabb szerepe a támasznyújtás, feszült vagy szenvedéssel teli időkben és megrázkódtatások esetén. Kutatások szerint, nincs is jobb megküzdő mechanizmus, mint megbízni egy barátban vagy hozzánk közel álló emberben, és megosztani vele a gondjainkat. Az érzelmi vagy kézzelfogható támogatás segít az embereknek kitartani a céljaik mellett és általában megvalósítani azokat. A társas kapcsolatok elengedhetetlenek ahhoz is, hogy az egyén meg tudjon birkózni az élet kihívásaival. Mikor megosztjuk másokkal az aggodalmainkat és gondjainkat, csökkenhet bennünk a feszültség. Sok esetben egy közeli személlyel való kommunikáció, változásokat képes elindítani az ügyfél életében.

Adott esetben segít kizökkenteni a beszűkült tudatállapotából, megfogalmazódhat benne a hajléktalan életvitel feladásának lehetősége is. A szociális munkásnak feladata, hogy támogassa az ügyfelet erre irányuló szolgáltatások igénybevételében, a **2025. év során 38** alkalommal végeztünk ilyen tevékenységet.

10. Oktatási tevékenység

A Periféria Egyesület utcai szolgálatai megalakulásuk óta gyakorlati terephelyként működnek a Debreceni Egyetem Egészségtudományi Karának szociális munka szakos hallgatói számára. *2025-ben 17 fő egészségügyi szociális munka mesterszakos hallgató* (angol és magyar nyelvű képzésből egyaránt) teljesítette ezen a területen gyakorlatát. Ezen felül *két csoport szociális munka alapszakos hallgató* abszolválta egyesületünkönél monitorozó gyakorlatát.

11. Adományszervezés

Az Utcai Szociális Munka Szolgálatok az ügyfelek részére a 2025 –es évben is nagy mennyiségű természetbeni adományt osztottak ki (élelmiszer, ruhaneműk, takarók), melyeket többségében felajánlásokból biztosítottak. Az adományok gyűjtése közvetlenül az utcai szolgálatok által és az Észak-alföldi Regionális Diszpécser Szolgálat közvetítésével történt. Az eszközök gyűjtése, rendszerezése és kiosztása, a keletkezett hulladék elszállítása minden esetben az utcai szolgálat munkatársainak feladata volt. Az adománygyűjtéskor az állampolgárokat, helyi vállalkozásokat, szervezeteket keresték meg. Módszereik: hirdetések, plakátok, kampányok szervezése, személyes felkeresés, elszállítás megszervezése és lebonyolítása. Az adományokat sok esetben személyesen eljuttatták a szolgálat háttérirodájába, vagy telefonos egyeztetést követően a szociális munkások elszállították azokat. Az utcai munkához nem hasznosítható eszközöket karitatív céllal egyéb szervezeteknek ajánlottuk fel. Alapvető szakmai elvünk, hogy adományt lehetőség szerint nem utasítunk vissza, de ha valamilyen ok miatt mégsem tudjuk hasznosítani, akkor keresünk más fogadó szervezetet, ezáltal az adományozó is elérte célját, megfelelő helyre került a felajánlása. Újabb adományozóval bővültünk a 2025-ös évben, a Vekni pékség heti rendszerességgel nagy mennyiségű pékárut biztosít számunkra. Az elmúlt évekhez hasonlóan *60 fő közterületen élő hajléktalan ügyfelünket ajándékoztuk meg élelmiszercsomaggal a karácsonyi időszakban. A 2025. év téli időszakában a Labor Café közösségi kávézó önkéntesei szeretetszendvicseket és meleg ételt készítettek a hajléktalanok részére. Az alapanyagok beszerzésétől a főzésig minden tevékenységet az önkéntesek végezték. Az adományokat az utcai szolgálat szakemberei juttatták el a közterületen élőknek.*

12. Hajléktalanok társadalmi megítélésének javulását célzó program - Közös Értékeink-CERV-F-2023-0193-Minden ember számít!

A projekt az Európai Unió Alapjogi Chartájában alapvető jogként nevesített emberi méltóság tiszteletben tartásához, az egyenlőséghez és a szolidaritáshoz kapcsolódik. Elsődlegesen a hajléktalan emberek emberi méltóságának megélését helyezi előtérbe azzal, hogy az ember méltósága nem lehet kitéve az ember szociális helyzetének, ezért szorosan kapcsolódik a szociális biztonság alapjához. A hajléktalan emberek emberi méltóságának tiszteletét és élethelyzetük javulását egy szolidáris közösségben szeretnénk elérni, ezért a projekt célcsoportjai a lokális közösség és a közösséghez tartozó hajléktalan emberek. Nyíregyháza város fejlődik a közösségi rendezvények megvalósításában, és az a tapasztalatunk, hogy a

hajléktalan embereknek nincsen helye ezeken a közösségi programokon. Ők nincsenek megszólítva, bekapcsolva és kimaradásuk üzenete, hogy a helyiek nem tekintik őket a közösség tagjainak. Mi ezen megszokáson változtattunk a projekt megvalósításával, **összesen a teljes programidőben (18 hónap) 33 rendezvényt bonyolítottunk le** a fedél nélküli emberek és a városlakók aktív közreműködésével. A programok között szerepelt színházi, kávéházi, képzőművészeti és kulturális jellegű illetve szemléletformáló (városi séta hajléktalan ember vezetésével), közösségépítő (hálózat kialakítása hajléktalan emberek támogatására), célzott segítségnyújtás (lakhatási és jogi tanácsadás). A rendezvények egy része csoportos formában illetve nagy városi rendezvényekhez kötődően valósult meg. Az események túlnyomó részét a Tabulapláza Alapítvánnyal partnerségben a Labor Café közösségi kávézóban valósítottuk meg. Bizonyos rendezvényekre közterületen, középiskolában, művelődési házban, könyvtárban, Periféria Egyesület irodájában került sor. *A projekt által támogatott tevékenységek megvalósítása szervezetünk életében újszerűnek tekinthető*, a fedél nélküliek lakossághoz való kapcsolódásával, alapvető emberi jogaik projektszintű védelmével, a helyi közösség edukációjával korábban célzottan nem foglalkoztunk. *A megjelenített installációk/programok ezen felül az emberi sorsokat, társadalmi kirekesztést szimbolizáló alkotások ábrázolása felkeltette a lakosság figyelmét, újszerűnek hatott a városban.* A programértékelő kérdőívek kitöltése illetve a tevékenységekben résztvevők száma és reakciói, pozitív visszacsatolásként szolgáltak részünkre, megerősítettek minket abban, hogy olyan hiányterületet karoltunk fel, amelyet a lakosság és a fedél nélküliek is igényelnek. A projekt alkotói pályázatára érkezett színvonalas műveket megjelentettük, Nyíregyháza Város Önkormányzatának- Kulturális Alapja nyújtott hozzá anyagi támogatást, amely segítségével elkészítettük a „Zsákos és a többiek” című kiadványkötetet. A verseskötet születése még inkább kihangsúlyozza a projekt eredményeit, a hajléktalan emberekkel kapcsolatban az *empátia, tolerancia, elfogadás, szemléletformálás* fontosságára hívja fel a figyelmet. **A projekt 2025. 02. 29. –én zárult, a megvalósult rendezvények személyesen 858 főt (fedél nélküliek, városlakók), a pályázat eredményeit hangsúlyozó off- és online szóróanyagok 44 620 főt értek el.**

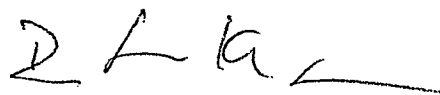
Adminisztráció

Az Utcai Szociális Munka Szolgálatok 2025. évi munkáját a fenntartó által erre a célra kifejlesztett *elektronikus dokumentációs rendszerében* rögzítettük. A program a tevékenységi területek egészét lefedi, alkalmas a különböző munkafolyamatok nyomon követésére, elhangzott információk rögzítésére, hatékonyság mérésére, illetve támogatásokkal való elszámolásra.

Jövőbeni terveink:

- megpályázzuk az ügyfeleink számára igénybe vehető lakhatási és beilleszkedési, társadalmi szemléletformálást elősegítő, ártalomcsökkentő programokat;
- az utcai szolgálat gépjárművét pályázati forrás bevonásával fiatalabb autóra cseréjük;
- érzékenyítő előadásokat tartunk, melyen keresztül fogékonyabbá tesszük a fiatalokat a hajléktalanság jelenségével kapcsolatban;

- szerepet vállalunk a társadalmi figyelemfelkeltésben a hajléktalanok kriminalizálása ellen;
- képzéseken, szakmai találkozókön, konferenciákön veszünk részt;
- önkénteseket, közösségi szolgálatos hallgatókat vonunk be az utcai szociális munkába;
- alternatív, újszerű módszereket, programokat dolgozunk ki.

Dr. Szoboszlai Katalin

Nyíregyháza, 2026. február 10.

Periféria Egyesület

**Alternatív napközbeni ellátás
Szakmai és pénzügyi elszámolás**

2025.

2026 MÁRC 31

G. B.

Szakmai beszámoló
Periféria Egyesület Alternatív Napközbeni Ellátás

2025.

A Periféria Egyesület a 2025-ben is kiemelt figyelmet fordított a gyermekek alternatív napközbeni ellátására, amelyet változatos módszertani keretek között, elsősorban fejlesztő játszóházi programok és strukturált klubfoglalkozások formájában valósított meg. A szolgáltatás jogfolytonosságát és szakmai hitelességét a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatala által 2011. október 11-én kiadott, 2637-15/2011.SZGY iktatószámú, határozatlan idejű működési engedély biztosítja. Az ellátás a gyermekvédelmi törvény (Gyvt. 41. § (4) bekezdés) szellemiségében, az Arany János Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium intézményben, Nyíregyháza, Kollégium utca 54. szám alatt zajlott, szoros összhangban a helyi közösségi igényekkel.

A program pénzügyi stabilitását és fenntarthatóságát a 2025-ben is egy többszintű finanszírozási modell biztosította. Ennek legfontosabb pillére a Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatával fennálló ellátási szerződés volt, amely az önkormányzati támogatáson keresztül garantálta a szolgáltatás zavartalan működését.

Az alternatív napközbeni ellátás célkitűzései

Elsődleges célunk a hátrányos helyzetű, tanulási és beilleszkedési akadályokkal küzdő gyermekek és fiatalok elérése, problémáik feltárása és a célzott segítségnyújtás volt. A foglalkozások folyamatos működtetésével és innovatív szolgáltatások bevezetésével törekedtünk a célcsoport minél szélesebb körű bevonására.

Kiemelt figyelmet fordítottunk az iskolai integráció elősegítésére, a gyermekekben rejlő látens képességek kibontakoztatására, valamint az új nézőpontok és adaptív viselkedésminták megismertetésére. Tematikus csoportfoglalkozásainkon keresztül fejlesztettük a döntéshozatali, problémamegoldó és kommunikációs készségeket, erősítettük az önértékelést és az érdekérvényesítő képességet. A közösségi, sport- és szabadidős programok szervezésével a hasznos szabadidő-eltöltési szokások rögzítését támogattuk. Munkánk elengedhetetlen részét képezte a roma származású fiatalok társadalmi befogadásának elősegítése és szocializációs esélyeik érdemi javítása

Legfőbb problématerületek:

- **Szociális és érzelmi labilitás:** Kapcsolati zavarok, aktuális életkori krízisek.
- **Magatartásszabályozási zavarok:** Alacsony várakozási tolerancia, szabálykövetési nehézségek.
- **Környezeti ártalmak:** Társadalmi előítéletek és a hátrányos szociokulturális háttérből adódó esélyegyenlőtlenség.

Az alternatív napközbeni ellátás szolgáltatásai 2025-ben

- Fejlesztő klubfoglalkozások
- Kézműves klubfoglalkozás
- Egészség megőrző klubfoglalkozás
- Prevenációs klubfoglalkozások
- Egyéni foglalkozások
- Szabadidős klubfoglalkozások
- Mozi klubfoglalkozások

1.A fejlesztő klubfoglalkozások módszertana és keretei

A 2025-ös év során a szakmai munka egyik kiemelt területe a fejlesztő klubfoglalkozások rendszere volt. A foglalkozások az iskolai szabadidős sávokhoz illeszkedve, az osztályfőnökökkel együttműködésben valósultak meg.

A játszóházban szociális munkás, pedagógus és önkéntes segítők alkottak egy csapatot. Ez a széleskörű szakmai háttér tette lehetővé, hogy a gyermekek életkorának és aktuális mentális állapotának megfelelő, egyénre szabott fejlesztő tevékenységekben részesüljenek. Kiemelt feladatunk volt egy egységes, biztonságot nyújtó normarendszer kialakítása. A megengedő, bizalmi légkör mellett tudatosan fektettük le a szabályokat és határokat, amelyek az egymás iránti tiszteletre, a környezet higiénijára és az eszközpark épségének megőrzésére irányultak, elősegítve ezzel a társadalmi együttélés szabályainak belsővé tételét.

Fejlesztő játszóházi és kognitív készségfejlesztő foglalkozás

A foglalkozások elsődleges célja a szocio-emocionális készségek és a kognitív funkciók célzott támogatása volt.

- A megvalósításban a strukturált játéktevékenységek során (pl. memória- és logikai játékok) a gyermekek a várakozási tolerancia és a kudarcűrész területén szereztek tapasztalatokat. A szociális szakember vezette a foglalkozásokat, segítve a vereség feldolgozását és a győzelem etikus megélését, ami a későbbi élethelyzetekben alapvetően is megjelenik.
- A mentális egészségmegőrzés jegyében a játék során fellépő konfliktusokat rendeztük, megelőzve az agresszív viselkedésformák rögzülését.

2. Kreatív kézműves klubfoglalkozás

A foglalkozások középpontjában a kognitív funkciók és a kézügyesség fejlesztése állt.

Gyakorlati megvalósítása: Olyan technikák alkalmazása (pl. üvegfestés, decoupage, gyöngyfűzés), amelyek magas szintű szem-kéz koordinációt, figyelemkoncentrációt és precizitást igényelnek. Kiemelt figyelmet fordítottunk az ollóhasználat és a vonalkövetés gyakorlására, mivel ezek hiányosságai gyakran az iskolai alul teljesítés előszobái.

- **Szakmai céljai:** A feladattudat és a monotonitástűrész kialakítása. A tevékenység végén létrejövő produktum az önértékelés pozitív megerősítését is szolgálja.

- Már első osztályos kortól bevezetésre kerültek az olyan népszerű, magas koncentrációt igénylő technikák, mint a decoupage vagy az üvegfestés. Emellett a palettán szerepelt a gyöngyfűzés, a dekorgumi-megmunkálás, valamint a gipszöntés és -festés is. Ezek a tevékenységek nem csupán esztétikai élményt nyújtottak, hanem a vonalkövetés és az eszközhasználat (különösen az ollóhasználat) gyakorlásán keresztül érdemben javították a gyermekek finommotorikus készségeit.
- **Pszichoszociális támogatás:** Szakmai tapasztalatunk, hogy a célcsoport körében az alacsony kudarctűrő küszöb és a feladatfeladásra való hajlam dominál. A kezdeti lelkesedést gyakran váltja fel bizonytalanság az első technikai nehézségeknél. Ezt a kritikus pontot a szakemberek folyamatos biztatással, támogatással hidalták át, sikerélményhez juttatva a gyermeket.

A fejlesztő programok hosszú távú célja a hátrányos helyzetű, tanulási és beilleszkedési nehézségekkel küzdő fiatalok integrációja. A rendszeres jelenlét és a gyakorlás eredményeként a gyermekek munkájának minősége javult, segítségkérési stratégiáik finomodtak, és erősödött a felnőttekkel való együttműködésük. Ezek a pozitív változások közvetlenül hozzájárulnak a sikeres iskolai teljesítményhez és a roma fiatalok szocializációs esélyeinek kiegyenlítéséhez.

A kreatív kézműves klubfoglalkozások megvalósulása

A beszámolási időszakban a szakmai munka egyik meghatározó eleme a kreatív kézműves klub volt, amely a kreativitás és kézügyesség fejlesztése mellett a türelemre, a kitartásra, valamint az igényes és pontos munkavégzésre való nevelésre fókuszált. Különös hangsúlyt fektettünk a funkcionális tárgyalakotásra: filcanyagok felhasználásával használati tárgyak (telefontartók, tőpárnák) és ünnepi dekorációk készültek, melyek az érzelmi nevelés eszközeként családi ajándékként is szolgáltak.

Az év folyamán a következő tapasztalataink voltak: továbbra is probléma a gyermekek alacsony kudarctűrő képessége és a figyelemkoncentráció rövid időtartama. Kiemelt figyelmet fordítottunk az ollóhasználat és a vonalkövetés gyakorlására, mivel ezen a területen a célcsoport körében továbbra is jelentős elmaradás tapasztalható. A rendszeres foglalkozások eredményeként mérhető

fejlődés mutatkozott a munkák minőségében és az együttműködési készségben. A kézügyesség javulása mellett a résztvevők képessé váltak a segítségkérés adekvát formáira és a felnőttekkel való együttműködésre. A klub egyik legnagyobb sikere a közösségmegtartó erő: a korábbi résztvevők középiskolásként vagy fiatal felnőttként is visszajárnak a közösségbe, igazolva a program szocializációs erejét.

3. Egészségmegőrző és Életmód klub

A foglalkozások a primer prevenció legfontosabb szinterei, ahol az egészség, mint érték kerül a középpontba.

- **Gyakorlati megvalósítás:** Interaktív beszélgetések és szemléltető eszközök segítségével dolgoztuk fel a helyes táplálkozás, a testkép és a függőségek (különösen a digitális eszközhasználat) témaköreit. A foglalkozások érintették a személyi higiénia és a napi rutin fontosságát is.
- **Prevenció:** Az egészségtudatos magatartás kialakítása, amely hosszú távon csökkenti az életmódból adódó megbetegedések kockázatát.

Aktív egészségfejlesztés prevenció

A 2025-ben végzett tevékenysége során bebizonyosodott, hogy a munka hatékonysága többszörösére növelhető, ha azt célzott egészségfejlesztési programokkal ötvözzük. A hátrányos helyzetű gyermekek és fiatalok társadalmi esélyegyenlőségének elősegítése érdekében két **pályázatot** is meghirdettünk:

- **„Én így élek egészségesen” alkotói pályázat:** Ez a kezdeményezés az egészségtudatosság szubjektív megélésére és belsővé tételére irányult. A gyerekek és fiatalok kreatív formában (rajz, montázs, kollázs) dolgozhatták fel a helyes táplálkozás, a személyi higiénia és a függőségek elleni védekezés témaköreit. A pályázat lehetőséget adott arra, hogy a résztvevők saját környezetükben mutassanak példát kortársaiknak, ezáltal az egészségmegőrzés passzív befogadóból aktív véleményformálóká válhattak.

Ez a kezdeményezés a személyes felelősségvállalásra és az egészség, mint érték belsővé tételére irányult, reflektálva a célcsoport életmódbeli hiányosságaira.

Célkitűzése: Az egészségügyi alapkultúra fejlesztése.

Módszertana: A pályázat keretében a gyermekek és fiatalok vizuális eszközökkel (rajzok, projektmunkák) mutatták be saját értelmezésüket a helyes táplálkozásról, a személyi higiéniaról és a környezettudatosságról.

Eredménye: A benyújtott pályaművek tükrözték a célcsoport igényét a tiszta, rendezett és egészséges környezetre.

Összesen 64 db pályamű született, melyből díjazásra került 7 alkotás, emellett a résztvevők Emléklapot kaptak, hozzá édességet, melyet adományból biztosítottunk.

- **„A mozgás öröm” – alkotói pályázat és sportprogram:**
A pályázat a fizikai aktivitás, és a mentális egészségmegőrzést tűzte ki célul. A program célja a mozgásszegény életmódból eredő egészségügyi kockázatok csökkentése, valamint a strukturált szabadidő-eltöltés népszerűsítése volt.

Módszertana: A program során a hangsúly a játékos, kooperatív mozgásformákon volt, amelyek segítették az indulatkezelést, a kudarcűrő képességet és a csapatszellemet. A résztvevők megtapasztalhatták a fizikai teljesítmény okozta dopamin-felszabadulás pozitív hatásait, amely alternatívát nyújtott a digitális függőségekkel szemben.

Eredménye: A program hozzájárult a résztvevő gyermekek testképének javulásához, az önfegyelem erősödéséhez és a közösségi kohézió elmélyüléséhez.

198 db pályamű készült, melyből díjazásra került 33.

4. Szabadidős és Mozi klub

A szocializációs esélyek javítása strukturált szabadidő-eltöltéssel.

- **Gyakorlati megvalósulása:** A filmklubok során kiválasztott alkotások társadalmi kérdéseket, erkölcsi dilemmákat és érzelmi folyamatokat dolgoztak fel. A vetítést követő moderált csoportbeszélgetés lehetőséget adott a **kritikai gondolkodás** és az **empátia** fejlesztésére.

Jelzőrendszeri munka: Szoros együttműködés a Család- és Gyermekjóléti Központokkal, biztosítva a folyamatos információáramlást a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében.

Nyíregyháza, 2026. február 10.

